

ଆଶୁର
ଧରଣୀ



ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଳା ମହାନ୍ତି

Source: N Satpathy Colln., Digitized by PPRACHIN, SOA

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅଭିସାର

ଲେଖକ :

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି



ଅଗ୍ରଦୂତ

କଟକ-୨

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅଭିସାର

ଲେଖକ :

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି

ପ୍ରକାଶକ :

ଅଗ୍ରଦୂତ

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୧୯୮୮

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ :

ପ୍ରତାପ ପଟ୍ଟନାୟକ

ମୁଦ୍ରଣ :

ସ୍ୱରାଜ ପ୍ରେସ,

ଝୋଲସାହି, କଟକ-୧

ମୂଲ୍ୟ :

ଷୋହଳ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

ASCHARYA ABHISAR

by :

Sri Guru Prasad Mohanty

Publisher :

Agraduta

Bankabazar, Cuttack-2

Price : Rupees Sixteen Only

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଜେଜେ ମା ଓ ବୋଉଙ୍କ ସ୍ମୃତିରେ.....

ସୂଚିପତ୍ର

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । ବାବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି କବିତା (ଏକ)	୧
୨ । ବାବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି କବିତା (ଦୁଇ)	୪
୩ । ମୃତ୍ୟୁ	୭
୪ । ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ଏକ)	୯
୫ । ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ଦୁଇ)	୧୧
୬ । ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ତନି)	୧୪
୭ । ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ରୁର)	୧୭
୮ । ବିଶ୍ଵନ ମହାନ୍ତି	୨୦
୯ । ସଞ୍ଜୟ ଓ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ବାଦ	୨୨
୧୦ । ଲାଣ୍ଡ୍, ସ୍ଵେପ୍ (ଏକ)	୨୫
୧୧ । ଲାଣ୍ଡ୍, ସ୍ଵେପ୍ (ଦୁଇ)	୨୭
୧୨ । ଲାଣ୍ଡ୍, ସ୍ଵେପ୍ (ତନି)	୨୮
୧୩ । ନିଦ	୨୯
୧୪ । ଶ୍ରୀମାତ୍	୩୦
୧୫ । ଜନ୍ମଦିନ	୩୨
୧୬ । ଏମରଜେନ୍ସି (ଏକ)	୩୩
୧୭ । ଏମରଜେନ୍ସି (ଦୁଇ)	୩୫

୧୮ । ଗୋଟିଏ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ପରେ (ଏକ)	୩୭
୧୯ । ଗୋଟିଏ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ପରେ (ଦୁଇ)	୩୯
୨୦ । ଫେରନ୍ତା ବାଟର ପକ୍ଷୀ	୪୧
୨୧ । ନିଷ୍ଠୁ ନୃକୋଇଲି	୪୨
୨୨ । ନିଷ୍ଠୁ ନୃକୋଇଲି—ଡରଶ ବର୍ଷପରେ	୪୪
୨୩ । ମାର୍ଗୀଆଇ	୪୫
୨୪ । ମାର୍ଗ ସାହେବର ହିସମାସ୍	୪୮
୨୫ । କମ୍ପେଡ୍ ମାମୁଁ	୫୧
୨୬ । ସାମ୍ବାରେ ଶୀତ ରାତି	୫୪
୨୭ । ବସନ୍ତ ସହିତ ଆସେ	୫୫
୨୮ । ଏସ୍‌ରଜ ଘାଟିଲିନ୍	୫୬
୨୯ । ସନେଟ୍‌ର ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର	... ୫୮
୩୦ । ପାଲ୍‌ଗୁନର ଫୁଲ ସୁଖେ	୫୯
୩୧ । ଏଠି ଘୋର ପବନରେ	୬୦
୩୨ । ଆହତ ଅଶାନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି	... ୬୨
୩୩ । ତା ଆଖିର ତୁଳନା ତ	୬୩
୩୪ । ଦେହର ନିର୍ଲଜ ଘୋର	୬୪
୩୫ । ଏ ନାଲି ମାଟିର ରସ୍ତା	୬୬
୩୬ । ନିଭୁତ ଏକାନ୍ତ ମୋର	୬୭
୩୭ । ସେ ରହେ ରକ୍ତରେ ମୋର	୬୯
୩୮ । କ୍ୟାମ୍ପସ୍ ରୁଜୁ	୭୦

ବାବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି କବିତା

॥ ଏକ ॥

ଏ ଶୀତର ଏ କୁହୁଡ଼ି ତୋର ବୁଢ଼ୀ ମାଆ ପରି
ତା ଆଖିର ଫିକା ପେଜ, ତା ମୁଣ୍ଡର ଧଳା ଝୋଟ ପରି
ଆଉ ତାର ଚାହିଦାର ଝାସ୍‌ସା ଆକାଶ ସବୁ
ମରିଥିବା ପୃଥିବୀର ସ୍ମୃତିର ଯନ୍ତ୍ରଣା ନେଇ
ପାହାଡ଼ରେ ଏ ଶୀତର ଛଉ ଛଉ ଧଳା ଦାଗ ପରି ।

ସେ ଆସେ ସେମିତି ଠିକ୍ ଧଳା ଶାଲ ଝୋଡ଼ି ହୋଇ
ବାଡ଼ି ଧରି ନଇଁ ନଇଁ
ତା ପଛରେ କେତେ ନଈ, କେତେ ଡେଉଁ, କେତେ ସୁଅ,
କେତେ ବାଟ ଅପନ୍ତର ଶୋଷ ଆଉ କେତେ ଥକା ମୁହଁ
ତା ଧଳା ଚାହିଦା ତଳେ ଶୁଖିଥିବା ଶୀର କେତେ
ଅଣ୍ଟା ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଉଷ୍ମର କେତେ ନାହିଁ—
କେତେ ଯେ ସେ ଅଜସ୍ର ସମୟ

ତୋ ଆଖିର ଏହି ତାର
ମୋ ଆଖି ତାରୁ ନିଏ ଛଡ଼େଇ ଖେଳଣା କେତେ
କେତେ ଭଙ୍ଗା କଣ୍ଢେଇର ହାତଗୋଡ଼ ଭଙ୍ଗାଚକ
କେତେ ସ୍ପିଙ୍ଗ୍ ପୈକାଳି, ପୁଣି କେତେ ରଙ୍ଗର ଆଲୁଅ.....
ତୋ ବୁଢ଼ୀ ମାଆର ଆଖିତରୁ ବି ଆଖି ମୋର

ଏମିତି ଛଡ଼େଇ ଦିନେ ଆଣିଥିଲୁ କେତେ ଗପ, କେତେ ଗୀତ
କେତେ ଯେ ଆକାଶ ଡେଇଁ କେତେ ଗୁଡ଼ି ବେଲୁନରେ
କେତେ ଲୁହ, କେତେ ଡର, କେତେ ବୁଢ଼ୀ ଅସ୍ମରୁଣୀ ମୁହଁ ।

ମୋ ବୋଉର ଆଖି ପରି ତୋ ଆଖିର ଏ ଆକାଶ
ତୋ ଆଖିର କଳା ଡେଉଁ କଳାମେଘ ନେଲି ପ୍ରଜାପତି
ଖରା ମେଘ ବସନ୍ତର ମନ୍ଦ୍ର ସବୁ ପିଇ ପିଇ
ପାରି ହୋଇ ପାଠ ପଢ଼ା, ହଳ ଆଉ ଫୁଟ୍‌ବଲ୍
ପ୍ରେମ ଆଉ ଚିଠି ଲେଖା, ରୋଗ ଆଉ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ସବୁ ଶୟାବତ
ତୋ ଆଖି ଆକାଶ ଯାଉ ମୋ ବୋଉ ଆକାଶ ପରି
ପାରି ହୋଇ ମହାକାଶ, ମହାକାଳ, ସେ ମୃତ୍ୟୁର ଦୁନିବାର ଗତି

ଏ ଶୀତର ଏ କୁହୁଡ଼ି ବାଡ଼ି ଧରି ନଇଁ ନଇଁ
ପାହାଡ଼ ଉଠାଣି ଚଢ଼େ
ତା ଧଳା ଗୁଦର ତଳେ କେତେ ଗଛ, କଣ୍ଟା କେତେ
କେତେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲର ଫୁଲ
ଶିକାରୀ ବାଘର ନଖ, କାଠୁର ଡେଣା କେତେ.....
ତା ଧଳା ଗୁଦର ତଳେ ପାଚିଲୁ ଧାନର ବାସ୍ନା
ଝିଙ୍କାରର ଝିଂ ଝିଂ
ବାଦୁଡ଼ି ଡେଣାର ଛୁଇ
ଚିକ୍ ଚିକ୍ ତାରା କେତେ, ତା ହାତର ଘାଙ୍ଗିଥିବା କାଚଗୁଣ୍ଡ ପରି ।

ଏ ଶୀତର ଏ କୁହୁଡ଼ି ପାହାଡ଼ ଉଠାଣି ଚଢ଼ି ଚାଲିଯିବ
ତୋ ଆଖିର ଆକାଶ ସେପାରି
ମୋ ଆଖିର ମେଘ ଡେଇଁ ତୋର ବୁଢ଼ୀ ମାଆ ଯାଏ
ତୋ ଆଖି ତାରୁଣୀ ଖସି ।
ଆଦିଗନ୍ଧ, ଆସନୁ ଓ ଆଜନ୍ମର ସମୟ ସେପାରି ।

ଏ ଶୀତର ଏ କୁହୁଡ଼ି, ମୋ ବୋଉ ତୋ ବୁଢ଼ୀ ମାଆ
ତୋ ବୁଢ଼ୀ ମାଆର ଚମ
ଧଳା ଶାଲ ଚାଦରର ଅସରନ୍ତ ଆକାଶ ଆକାଶ
ଆଜି ତେଣୁ ତୋ ଆଖିର ତାରାରେ ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ
ମୋର ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନୁର
ବହୁ ଲମ୍ବ ବିଲମ୍ବର ନଷ୍ଟ ଇତିହାସ ।



ବାବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି କବିତା

॥ ଦୁଇ ॥

ଆଜିଠାରୁ ତା ବାଟରେ ଫୁଲ ପଡ଼ୁ, ଖଇ ପଡ଼ୁ
ଚନ୍ଦନ ଓ ଝୁଣାର ବାସ୍ନାରେ
ତା ବାଟରେ ମୁହଁ ସବୁ ହୋଇ ଯାଉ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ, ଖରବ ।
ପଛରେ ତ ବାଟ ତାର କର୍ଜମାକ୍ତ ଆବର୍ଜନାମୟ
ତା ପାଦର ଚିହ୍ନ ସେଠି ନାହିଁ ମୋଟେ ଆଜି ଆଉ ନାହିଁ ।

ତା ଯିବାର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବର୍ଷା ଆଉ ଅପରଚ୍ଛନ୍ନତା ।
ରୁପ୍ ରୁପ୍ ତା ମୁହଁର ବିକୃତର ନିଃସଙ୍ଗତା ନେଇ
ଆଖି ବୁଜି ତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ବା କଣ ଦେଖୁଥିଲା ?
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ବହୁ ମୁହଁର ବିକୃତି ଅବା ?
କ୍ଳାନ୍ତି କ୍ଳାନ୍ତି କ୍ଳାନ୍ତି ଖାଲ—ବିରକ୍ତ ବା ପରିସମାପ୍ତିର ?
ଅବା ମୋ ଜେଜେର ମୁହଁ କଲା ଧଳା ବାଙ୍କ ନିଶ
ଅତର ଓ ଗୁଣ୍ଡିପାନ, ବଙ୍କା ବାଡ଼ି-ରୂପା ପାନ ଡବାର ସଉକ ?

ଅବା ତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଥିଲା ଦିଗନ୍ତ ଦିଗନ୍ତ ଖାଲ ?
ଅନନ୍ତ ଶୂନ୍ୟତା ଘେରି ହାହାକାର ?
ଅବା ମହା ଶୂନ୍ତ୍ରର ନିସ୍ତାର ?

ତୋ ଆଖିର ଡୋଳା ତଳେ ତା ମୁହଁର ଚିମ ଆଉ ହାଡ଼ି
ତୋ ହସର ପାନ ବୋଲ, ତା ବାଳର ଧଳା ଝୋଟ ସବୁ
କେବେହେଲେ ପାଇନାହିଁ ଜୀବନ୍ୟସ

ତେଣୁ ତୋର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ମୃତିରେ
ସାମ୍ରାଟ ସମୟ କେବେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।
ରାତିର କାକର ଅବା ଜିଉଁଖୋର ତୋ ଲୁହ ଭିତରେ
ସେ ବୁଢ଼ୀର ଚାମ ହାଉଁ ଶୀତ ଆଉ କୁହୁଡ଼ି ସ୍ମୃତିରେ
କେବେ ତ ଫେରିବ ନାହିଁ ତୋ ଫେରିବା ବାଟର କ୍ଳାନ୍ତରେ ।

ତା ଆଖିର କୁହୁଡ଼ିର ଡୁପ୍ଟି ଆସୁ ତୋର ମନ ଘେରି
ତା ହସର ସ୍ନେହ ଆସୁ ତୋ ଦେହରେ ତାର ସବୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଇ
ସେ ଆଜି ଗଲୁଣି ଫେରି କାଠଯୋଡ଼ି ବାଲି ଭିତରକୁ
ସେ ଆଜି ଗଲୁଣି ଫେରି ସମୟକୁ ଏକ ମହା ପରିସମାପ୍ତିକୁ ।

ତା ବାଟରେ ଫୁଲ ପଡ଼ୁ ବର୍ଷା ହେଉ ଚନ୍ଦନ ଓ ଝୁଣା
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯେତେ ମୁହଁ ସବୁ ବିରକ୍ତର
ଲେପ ପାଉ ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରେ
ଯାଯାବର ତା ଆତ୍ମାର ଗତି ହେଉ ତୋର ଗୀତ ପରି
ଅର୍ଥହୀନ ଉଲ୍ଲାସର ସାନ ସାନ ଅସରନ୍ତି ଜେଉଁ । ‘



ମୃତ୍ୟୁ

(କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହରଙ୍କୁ)

“ମୁଁ ତ ଅମୃତ ସାଗର ବନ୍ଧୁ
ନଭେ ଉଠିଥିଲି ତେଜ ସିନ୍ଧୁ ।

.....

ପଥେ ଶୁଖିଗଲେ ପାପତାପରେ,
ହୋଇ ଶିଶିର ଖସିବ ତାପରେ ।”

ମହାଶୟ !

କୌତୁହଳ ଠିକ୍ ନୁହେଁ.....

ଏ ଦେହ ଓ ଦେହାନ୍ତର ସୀମା ଅବା

ଚେତନାର ପାତର ସେପାଖେ

ଛୁଟି ଫୁଲ୍ ପିଲପର ଫାଟକ ସେପାଖେ ଡେଇଁ

ଦେଖିବାର କୌତୁହଳ ନୁହେଁ ।

ଯେଣୁ ମୁଁ ଜାଣିଛି ଠିକ୍ ଫେରିବାର ବାଟ ଏଠି ନାହିଁ

ଫେରିବାର ଏ ବାଟରେ ଅନ୍ଧାର କେବଳ ଫେରେ

ଯେହେତୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣେ ଫେରିବାର ଏ ବାଟରେ ଗୁଲ୍ ଅବା

ଫୁଟି ଫେରେ ନାହିଁ

ଯେହେତୁ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣେ ଗୁଲର ଦେହାନ୍ତ ନାହିଁ

ସମୟର ଗୁମ୍ଫାପାତ ନାହିଁ ।

ମହାଶୟ

ସେ ମୃତ୍ୟୁରେ ଶୋଭା ପାଉଥିଲା ସେଦିନ ବର୍ଷାର
ଲୁହରେ ଶିଥିଳ ସିକା ଶାଳବଣ
କାଉ ଓ କଜଳପାତ ପରସବୁ ଆକାଶରୁ ତୁହା ତୁହା ଅସରା ଅସରା
ଆପଣଙ୍କ ଗୁଳ ଦାରି
ବିସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ଆପଣଙ୍କ ଦେହ ଆଉ ଦେହାନ୍ତର ସୀମାନ୍ତ ଉପରେ
ସେଦିନ ସୁନ୍ଦର ସେହି ଶାଳ ବଣ ଧାନ ଖେତ
ଆଶାଢ଼ର ସେ ପୃଥିବୀ
ଜୀବନରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ସମୟର ବିଦଗ୍ଧ ସଜୀବ ।

ସେ ମୃତ୍ୟୁର ଶୋଭାଠାରୁ ବହୁ ଦୂର
ଏ ପୃଥିବୀ ଧୂସର ପାଣ୍ଡୁର
ଅକସ୍ମାତ ଆକାଶର ମହା ଶୂନ୍ୟତାରେ
ପ୍ରାଚୀନ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଘୁଞ୍ଚିବାଜାରୁ ଏ ଛୁଣ୍ଟି ଯିବା.....
ତା ପରେ ଦଶାବତାର ନାଚର ରୋମାନ୍ସ ଧରି
ମାହାତ୍ମ ଜଙ୍ଗଲ ନେଇ ଝରଣା ଓ ଏ ସହର
ପାଖୁଡ଼ା ପାଖୁଡ଼ା ଏହି ଝଡ଼ିଯିବା ଗୋଲପ ଫୁଲର
ବିଷଣ୍ଣ ସ୍ମୃତିର ମ୍ଳାନ ସ୍ବପ୍ନ ନେଇ
ଆକାଶର ଦେହରେ ଦେହରେ
ଏହି ତାରା ଗୁପ୍ତାପଥ ମ୍ୟାଜିକ୍ ଲଭିଯାଇ
ଘୁଲର ଦେହାନ୍ତ ପରେ ସମୟର ବାଟରେ ଫେରିବା..... ।
କିନ୍ତୁ ମହାଶୟ
ଛାଇର ଦେହାନ୍ତ ନାହିଁ, ସମୟର ଗୁପ୍ତାପଥ ନାହିଁ ।

ମହାଶୟ, ଆଜି ତେଣୁ ଏ ମୃତ୍ୟୁରେ କୌତୁହଳ ନାହିଁ
ଆଶା ନାହିଁ ଇସ୍‌ସା ନାହିଁ—ପୁଣି ଏଠି ଫେରି ଆସି

ଏ ରଥାର ବାରଲାଙ୍ଗେ କାରୁ ବସ୍ ସ୍କୁଟର ଭିତରେ
ଝିଡ଼ା ପତ ଗୀତ ହୋଇ ବହୁତ ଦେହର, ବହୁ ସ୍ଥାନରେ
ମିଶିଯିବା ନାହିଁ ।

ଏ ମୃତ୍ୟୁ କେବଳ ଠିକ୍ ସହରର ସବୁ ଫୁଲ୍ ଅକସ୍ମାତ୍ ପୋଡ଼ିଗଲା ପରି
ଏ ମୃତ୍ୟୁ ବା କାହାପାଇଁ ଚାକିରରୁ ଅକସ୍ମାତ୍ ଛୁଟି ନେଲା ପରି ।

ମହାଶୟ

ମୁଁ ଯଦି ପାରନ୍ତି ରଖି ଆପଣଙ୍କ ‘ଅମୃତ’ ଓ ‘ଶିଶିର’ର ଆଶା ।



ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

॥ ଏକ ॥ *

ଆକାଶର ଅନ୍ଧାରରେ ଏ ପୃଥିବୀ ବରବର ଚାଲେ
ଭାରସାମ୍ୟ ଠିକ୍ ରଖି ଗ୍ରହ ତାର ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ସହିତ
ଭାରସାମ୍ୟ ଠିକ୍ ରଖେ କଟକରେ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ...
ସୌନ ଆଉ ପ୍ରଜନନନ୍ଦୀୟା ଚାଲେ ଠିକ୍ ନିୟମିତ ।

ଆମର ଏ ପୃଥିବୀରେ କେବେ କିଛି ଲେପ ହୁଏ ନାହିଁ
ମଣା, ମାଛି, ପୋକଯୋକ, ଲୋକବାକ କାଉ ଓ ବାଦୁଡ଼ି
ରାତିର ଅନନ୍ତ୍ର ଆଉ ଦିପହର ଝାଳ ଆଉ ତାତି
କେବେ କିଛି ଯାଏ ନାହିଁ ପୁରାପୁର ଦେଶରୁ ଉଜୁଡ଼ି ।

ରାଜମାଡ଼ି ଭଲଲଗେ. ଭଲଲଗେ ନାଟକ କବିତା
ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ପଡ଼େ ପ୍ରତିଦିନ ଖବର କାଗଜ
ସିନେମାରେ ଛବି ପୁଣି. ନିୟମିତ ଚାଲିଛି ବଦଳ
ନିୟମିତ କୁଟିହୁଏ କଲଟରା ସ୍କୁଲ କଲେଜ ।

* ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ଏକ) ଓ (ଦୁଇ) “ସମୁଦ୍ର ସ୍ନାନ”ରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛୁ ।
ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ କବି ଲେଖିଛନ୍ତି ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ (ଦିନ) ଓ (ରାତି) ।
ପାଠକଙ୍କର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କବିତାକୁ ଏକାଠି ଦିଆଯାଇଛି ।

ନିୟମ ଓ ହାର୍ମୋନି ଶ୍ରବଣାମ୍ୟ ଠିକ୍ ଅଛି ସବୁ
 ଅବାକ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଥରେ ଥରେ
 ଚଉଥୁଣ୍ଡ ବଜାରର ବିକାକିଣୀ ଠେଲ ଠେଲ ଦେଖି
 କାହାର ଏକତା ଏଠି ବ୍ୟବସାୟ କାରବାର କରେ !

ମେଘ ଓ ତାରାର ଯେତେ ଯାତାୟାତ ରେଳ ମଟରର
 ମଣା ଓ ମାଛର ଯେତେ ଯାତାୟାତ ଦିନ ଓ ରାତର
 ହାପ୍ଟକ୍ସଟି ଶନିବାର ମାଟିନ୍ ଯୋ ରବିବାର ଦିନ
 ଏସବୁ ନିୟମ ତଳେ କାମକରେ ଗୁପ୍ତ ରୁପ୍ତ ମିଷ୍ଟକ୍ କାର ପ୍ରୟୋଜନ ।

×

×

×

ଏ ପୃଥିବୀ ଠିକ୍ ଗୁଲେ ଠିକ୍ ଗୁଲେ, ସମୟର ଗତି
 ଆଜିର ନାୟିକା ପାଏ ମାଆ ପାର୍ଟି କାଲି ସିନେମାରେ
 ଆକାଶର ତାରା ଯେତେ କେବେହେଲେ ଗଣିହୁଏ ନାହିଁ
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପୃଥିବୀ ହୁଏ ହତବାକ୍ ଅଭିଭୂତ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଭିତରେ !

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ଆକାଶରେ ନରାଜ ଓ କାଠିଘୋଡ଼ୀ ନିଭେ
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଜଳିଉଠେ ତାରା ଆଉ ଦୋକାନ ଆଲୁଅ
 ମାର୍କସ୍‌ବାଦ ଗାନ୍ଧିବାଦ ପାମିଲେଟ ଟିକଟ ବିକାରେ
 ଉତ୍ତେଜନା ବେଶ୍ ଜମେ ନାରୀ ଆଉ ଶ୍ରମିକ ବିଦ୍ରୋହ ।

ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ବସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ଝରକା ପାଖରେ
 ସେପାଖ କୋଠାର ଝିଅ ପ୍ରତିଦିନ ବୁଲିବାକୁ ଯାଏ
 ପ୍ରତିଦିନ ଏ ପୃଥିବୀ ଆକାଶର ଅପନ୍ତର ଡେଇଁ ?
 ଅଜ୍ଞାତ ବା ଅବଜ୍ଞାତ କେଉଁ ଦୂର ଅନ୍ଧାରକୁ ଧାଏଁ ?



ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

॥ ଦୁଇ ॥

ସୁଧା କେବେ ଜଳଯାଏ ଗାଡ଼ଲୁଲ ବଣିନୀଁ ପରି
ଆକାଶର କଳା ଧଳା ବଉଦର ପାହାଡ଼ ଉପରେ
ସୁଧା ପୁଣି କେବେ ନଭେ କୁଡ଼ କୁଡ଼, କଳା କଳା ବଉଦ ଭିତରେ
କୋଇଲା ଚୁଲର ଶେଷ ଝିକ ମିକ ରଡ଼ ନୀଁ ପରି ।

ଅରଖ ଫୁଲର ଫିକା ବାଇଗଣି ବଉଦ ଉପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କେବେ ରହିଯାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ହଳଦିଆ ପ୍ରଜାପତି ପରି
ଆକାଶର ଫିକା ନେଳ ହଳଦୀ ଓ ବାଇଗଣି ମୁଠା ମୁଠା ବଉଦ ଭିତରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୁଣି କେବେ ନଭେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗ୍ରେଟ ହୋଇ
ବ୍ୟାଟେଣ୍ଟ ନଥିବା ସାନ ଟର୍ଚ୍ଚ ଲୁଇଟ ପରି ।

ସବୁଜ କବିତା ପରି ହୃଦୟ ବା ଏ ପୃଥିବୀ ରୋମାଞ୍ଚିକ ସ୍ବପ୍ନାଭ ସୁନ୍ଦର
ରେଡ଼ିଓର ଗୀତପରି ହୃଦୟ ବା ଏ ଜୀବନ ଦେହସ୍ଥାନ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନା
‘ଧୂପ’ର ବିରହ ପରି ହୃଦୟ ବା ଏହିମନ ଆକାଶର ଭାବୁର ମେଘ
ହୃଦୟ ବା ଏହି ଦେହ ପର୍ଯ୍ୟାସର ନୀଳମାରେ ନାଗଲେକ କନ୍ୟାର କାମନା

ତଥାପି ଶୀତର ଥଣ୍ଡା ରାତି ଆଉ କୁହୁଡ଼ର ଧୂଆଁ ଲିଆ ଦେହ
ଗଳରୁ ଗଳକୁ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଲୁଇଟ୍ ପୋଷ୍ଟ ବଗୁଲିଆ ସ୍କୁଲ ପିଲପରି

ଚଢ଼ଧୁରୀ ବଜାରର ଆଲୁଅ ଓ ଠେଲଠେଲ ଗହଳି ଭିତରେ
ଏ ପୃଥ୍ବୀ ଜଣାଯାଏ ବରୁଣାନ ଜାତିହୀନ କେଉଁ ଏକ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ପରି ।

ଆଶା ଓ ନିରାଶା ଯେତେ ପ୍ରଶ୍ନର ଓ ସରପରେ ଯୋଜନା ଓ
କମିଶନ୍ ପରେ ।

ଆଶା ଓ ନିରାଶା ଯେତେ ପ୍ରେମର ଲେଖାପରେ ଶୁକର ଓ
ବାହାଘର ପରେ

ଚଢ଼ଧୁରୀ ବଜାରର ଆମ୍ବାଦେଇ ଏତେ ଦେହ ନିରାଶା ଓ ଆଶାର ମଣିଷ
ମିଶିଯାଏ ତେଜ ହୋଇ ଦୋକାନରୁ ଦୋକାନକୁ
ନାଲି ନେଲି ଆଲମାର କାତ ଆଉ ଆଲୁଅ ଭିତରେ ।

ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଚାହେଁ ଅବାକ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଜି
ଏତେ ଭଡ଼ ଏତେ ଲୋକ ଏତେ ତେଜ ଦୋକାନ ଆଲୁଅ
ପେଟ୍ରୋଲ ବାସ୍ତାରେ ସରକାରୀ ଜିପ୍‌ଗାଡ଼ି “ଷ୍ଟିଅର” ହଲଲ”ରେ
ଏହି କୁଆଁ ପ୍ରଥମ ଶୀତର
ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଚାଲେ ସହରର ବରୁଣାନ ଜାତିହୀନ
“ନମସ୍କାର” “ଜୟହିନ୍ଦ” “ସଲ୍‌ମ” ଭିତରେ

ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଦିଏ ହଠାତ୍ ଗାଡ଼ିର ବ୍ରେକ—
ଅକସ୍ମାତ୍ ଏକ ଭୟ—
କେଉଁ ଘୋର ଦୁର୍ଘଟିନି ବା କେଉଁ ଘୋର ମହା ପାତକର ॥

ଭୟ ଆଉ ପାପ ମିଶି ଏ ସମୟ ଅନ୍ତଃସତ୍ତା . ଜୀବନର
ଭଗ୍ନାଂଶ କେବଳ

ତେଣୁ ଏହି ସହରର ଗଳିରେ ଛୁନ୍ନ ପ୍ରାଣହୀନ ଦେହ ଓ କାମନା
ତେଣୁ ଏହି ସହରର ବିବର୍ଣ୍ଣ ଦେହରେ ଶୀତ ଖଦଡ଼ ଓ ଉର୍ଲ୍‌ ପୋଷାକ
ଭିତରେ ହଠାତ୍ ଆସି ଛୁଡ଼ାହୁଏ ସାମ୍ନାରେ
ଅଭିଶପ୍ତ ମଣିଷର ପାପ ଆଉ ଭୟର ପ୍ରେତାତ୍ମା

×

×

×

ଅପରାଜିତାର ଗାଡ଼ ବାଇଗଣି ବଉଳ ଉପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କେବେ ରହିଯାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ହଲଦିଆ ପ୍ରଜାପତି ପରି
ମଣିଷର କେତେ ସ୍ବପ୍ନ ଆଶା ଓ ନିରାଶା କେତେ ଯୋଜନା ଓ
କମିଟି ଭିତରେ

ସୂର୍ଯ୍ୟ କେବେ ନିଭିଯାଏ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଛୋଟ ହୋଇ
ବ୍ୟାଟେରୀ ନଥିବା ସାନ ଟର୍ବିନ୍ ଲାଇଟ୍ ପରି । *



ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

॥ ଭନ ॥

ସମୟ ସହିତ ତାର ସେଦିନର ଅଭିଯାଚି * ମ୍ୟାଜିକ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ପକ୍ଷୀମାନେ ହଠାତ୍ ଉଠିଲେ ଗାଇ : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସେ ରାତ :
ସମୟ ସହିତ ସେହି ଅଭିଯାଚି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
କେତେ ପକ୍ଷୀ କେତେ ଫୁଲ କେତେ ବ୍ୟାଣ୍ଟ୍ ବାଜା !
ଅବାକ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସେଦିନ ତା କୋଠା ଝରକାରୁ
ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ବସି ଦେଖୁଥିଲୁ
ଫୁଲ ଓ ପକ୍ଷୀର ଭିଡ଼
କେତେ ହସ ନାଚ ଗୀତ କେତେ ସ୍ନେହାଗାନ୍ କେତେ ବ୍ୟାଣ୍ଟ୍ ବାଜା

ରାସ୍ତାଯାକ ଯୋତାତଟି କାତରୁ ଶ୍ରୁ ଭଙ୍ଗା ସାଇକଲ୍
ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଜଳୁଥିବା ଜିପ୍‌ଗାଡ଼ି ଓ ଏସ୍ ଟି ସି ବସ୍
ଛୁଣ୍ଡା ବହି ଖାତା ବ୍ୟାଗ୍ ରକ୍ତଭିଜା ସାର୍ଟ ଓ ରୁମାଲ
ସନ୍ଧ୍ୟାର ନିଶ୍ଚଳ ଖରା, ପୋଡ଼ୁଥିବା ଗାଡ଼ି ଚକ ରବର ଧୂଆଁରେ
ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ରାସ୍ତା ପାଖ ଗଛ ।
ଛୁପ ଓ ଜନତା ସବୁ ଛବିଭଙ୍ଗ ଦେଲୁ ପରେ ଶୂନ୍ୟଗାନ୍ ରାସ୍ତା ଓ ପଡ଼ିଆ

* A long time ago we had made a tryst with
Destiny—Jawaharlal Nehru.

ଶୂନ୍ୟାନ୍ କୋଠାଘର, ପୁଲ୍ଲସ୍ ଗଲେଣି ଫେରି ଆସୁଲନ୍ସ୍ ଗାଡ଼ି
ଲଠି ଶୂର୍ପି ଗୁଲି ପରେ ଗାଡ଼ି ରିକ୍ସା ଚଳାଚଳ ବଲ୍‌କୁଲ୍ ବନ୍ଦ
ଏ ରାସ୍ତାରେ ।

ସେମାନଙ୍କ ଚେହେରାର ଛାଇପଡ଼େ ଫୁଟିପାଥ୍ ରାସ୍ତା ଓ ଛକରେ
ଇରମ୍ବୁ ଇଞ୍ଜିନ୍‌ରୁ କେତେ ଜେଲ୍ ଫାଟକ ଭିତରୁ
ସେମାନେ ଆସନ୍ତି ଫେରି ଯାଆନ୍ତି ଖବ କୁଆଁରେ
ଗାନ୍ଧି ଟୋପି ଝୁଲୁ ବ୍ୟାଗ୍ ବାଡ଼ି ଧରି
ହଜି ମରି ଯାଇଥିବା ସ୍ଥୋଗାନ୍‌ରୁ, ‘ପ୍ରସେସନ୍’ ‘ଜୁଲୁସ୍’ ଭିତରୁ
ଏହି ଝାସ୍‌ସା କୁହୁଡ଼ିରେ
ବିଧାନ ସଭାର ଏହି ଭାଙ୍ଗିଥିବା କାଠବାଡ଼ି ଶୂନ୍ୟାନ୍ କୋଠା ସାମ୍ନାକୁ ।

ସେ ଯାବା ସେ ସ୍ଥୋଗାନ୍‌ରେ ଥିଲା ଏକ ନିର୍ଭୀକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ଆଜିର ସ୍ଥୋଗାନ୍ ଆଉ ଚିତ୍କାରର ଉଲ୍‌ଗ୍ନ ଏ ନିଷ୍ଠୁର ଆନ୍ଦୋଳ
ଭୟଙ୍କର ଏହି କୋପ ଏହି ଘୃଣା -
ସମୟର ଏ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ତାର କେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ?

ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଆଜି ଡାକଡାର ବିଭାଗର କୋଠା ଝରକାରୁ
ଆକ୍ରନ୍ତ ଆଖିରେ ଦେଖେ କୁହୁଡ଼ିର ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ପ୍ରହର
ହମେ ଆସି ତାଙ୍କିଦିଏ ନିଭି ନିଭି ଆସୁଥିବା ଓ ଏସ୍ ଟି ସି ବସ୍
ସେମାନଙ୍କ ଚେହେରାର ଛାଇ ପରି ଏ ନିଶ୍ଚଳ ଜହ୍ନ ଓ କୁହୁଡ଼ି
ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥୋଗାନ୍‌ର ପ୍ରତିଧ୍ବନି ଶୋଷ ନିଏ
ଆସେମ୍ଲିର ନିର୍ଜନ ରାସ୍ତାରେ.....

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସେ ହଜିଥିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସମୟର ଅଭିସାର ରାତି
ପକ୍ଷୀ ଆଉ ଫୁଲ ସବୁ
ହସଗୀତ ବ୍ୟାଣ୍ଟ ବାଜି
କେବେ ଥିଲା ? କେଉଁଠି ? କେଉଁଠି ?



ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

॥ ଚାରି ॥

କେତେ ମୃତ୍ୟୁ ଜନ୍ମ ଶୟ କେତେ ନଷ୍ଟ ଶତାବ୍ଦୀର
ବିଲୁପ୍ତି ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ଯାଯାବର ତା ସନ୍ତର ଯାହା ବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ?
ଆଜିର ଏ ଶତାବ୍ଦୀର ମୁଁ ପୂର୍ବାଶ ଅସ୍ଥ ଆକାଶରେ
ଯେତେବେଳେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଓ ଆଶଙ୍କାର ପ୍ରଶ୍ନକହି ଏତେ
ତା ସହିତ ଦେଖା ମୋର ଆଜି ପୁଣି ଅକସ୍ମାତ
ରାଜଧାନୀ ସି. ଆର୍. ପି. ଛକରେ ।

ଆଜି ତାର ଚେହେରାରେ ବିଶେଷ ଯେ ନୂଆ କିଛି
ବିଶେଷ ତଥାତ୍ କିଛି ଜଣା ପଡ଼େ ନାହିଁ
ମୁଣ୍ଡରେ ବାବୁର ବାଳ ସରୁ ନିଶ ନାକ ତଳେ
ସେହି ଚେଷ୍ଟା ଆମ୍ଭ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର
ତଥାତ୍ ଏତକ ଯାହା ଫେସନ୍‌ରେ ପୋଷାକରେ
ହୁଏ ଆଉ ଇଂରାଜି ମିଶା ମିଶି ଓଡ଼ିଆ କଥାରେ ।
ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ୍ ଆଜି ସି. ଆର୍. ପି. ଛକରେ ଦେଖେ
ଆକାଶରେ ଅଗଣିତ ତାରା

ଅିଗଣିତ ପ୍ରଶ୍ନବାରୀ ଅସଂଖ୍ୟ ସପ୍ତଶି ପିରି
ଆଜର ଏ ଶତାବ୍ଦୀର ନଷ୍ଟ ଦେହ ଶେଷ ଦଶକରେ ।

ସେହିନ ଶି ଠିକ୍ ସେଠି ଅନ୍ୟ ଏକ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଶ୍ନଚକ୍ର ଧରି
ଛାଡ଼ି ଯେବେ ଦି ପାଣ୍ଡୁପ୍ର ହତବାକ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ସହରର ନିର୍ଜନ ଗାଁରେ
ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ତାର ସିଲ୍‌କର ପଗଡ଼ ତଳୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅବାକ
ଶୁଣିଲ ଘୋଡ଼ାର ଶବ୍ଦ
ଘୋଡ଼ାର ଆବାଜ ଗଲ ସହରର ସୀମା ପାର ହୋଇ
ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ଯେତେ ଆଶା କାମନାର ମୃତ୍ୟୁ ଖୋଜି
ମହା ପରି ନିଜାଣର ଡବାଧୁମ ଆଡ଼େ ।

ତାପରେ ସେହିନେ ପୁଣି.....
ମଝିରେ ଶତାବ୍ଦୀ କେତେ ଲେପ ପାଇଁ ଯାଇଥିଲୁ
ଯାଯାବର ତା ଯାହାର ଶବ୍ଦର ନ ଥିଲା କିଛି.....
କିନ୍ତୁ ଶୁଣି ସେହିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ଶାଗୁଣା ବହୁତ ଥିଲେ ଆକାଶରେ
ହମାଳୟ ପାର ହୋଇ ଇତିହାସ ଆସିଥିଲୁ
ବାରୁଦ ଗୋଲାର ଧୂଆଁ ଉଲ୍ ଟୋପି ଉଲ୍ ପୋଷାକରେ ।
ସିଲ୍‌କର ନିର୍ଜନ କୋଠା ଉଡ଼ାଡ଼ରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ
କପାଳରୁ ଝାଳ ପୋଛି ସେହିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲୁ ଏଥର ଶିଖିବା ପାଇଁ ଫାର୍‌ସି ବା ଆରବି ଭାଷା
ସମୟର ଏହି ନୂଆ ସୁବିଧା ଓ ନୂଆ ସୁଯୋଗରେ

✕

✕

✕

କେଉଁ ସ୍ଥଳ୍ ମଦ୍ରାସାରୁ ଉଠି ବା ଫାର୍‌ସି ଶିଖି ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ
ମୋଗଲ କୋଟରେ ଥିଲା କରମ ବା...ଗଜପତି ଉଆସ ଉଡ଼ରେ

କେଉଁ ସ୍କୁଲ ଗୃହାଳୟ କରଣି ଅନ୍ତର ଶିଖି ଲେଖୁଥିଲା
 ଜମାଖଇଁ ଖାତାର ହସାବ
 ଫିରିଙ୍ଗି ଅମଳ ବେଳେ କେବେ ପୁଣି ପାସ୍ କର ହାଇସ୍କୁଲ ପାଠ
 ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଥିଲା କେଉଁ ଛୋଟ ସହରର ଆନା ବାବୁ
 କରାମ ବା ଟିକସ ଦାୟେଗା.....
 ତଥାପି ତା ଗୃହାଣିରେ ସେଦିନ ବି ଆଜି ପରି ସମୟର ସ୍ତବ୍ଧ ପ୍ରହେଳିକା
 ସ୍ତବ୍ଧ ତାର ଦୁଇ ଆଖି ପ୍ରଶ୍ନମୟ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବିବ୍ରତ
 ନୂଆ ନୂଆ ପୋଷାକରେ ବାରମ୍ବାର ସେହି ଚେଷ୍ଟା ଆସୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ।

ଆଦିମ ଯୁଗରୁ ତାର ଆଜିଯାଏ ଏ ଯାଗାର ଶେଷ ଅବା କେବେ ?
 ଦ୍ଵିଧାରାସ୍ର ତା ମନର ଅସହାୟ ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ
 ସଭ୍ୟତା ଓ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ବିପ୍ଳବ ଓ ଯେତେ ବିବର୍ତ୍ତନ
 ଅର୍ଥନ୍ୟାସ ପାଇ ନାହିଁ
 ତା ସ୍ମୃତି ସତ୍ତ୍ଵେ ଚିର ଦୁର୍ଦ୍ଦି ଭରା ଭୟ ଓ ଭ୍ରାନ୍ତିରେ
 ଟେକ୍ସ୍ଟ ବହି ଛଡ଼ା କେବେ ଇତିହାସ ଅର୍ଥ ପାଇ ନାହିଁ ।

ଦ୍ଵିଧାରାସ୍ର ଯାହା ତାର ଚିରନ୍ତନ ଶୁଭ ହେଉ
 ଚିରନ୍ତନ ଜାରି ରହୁ ତା ଆଖିର ନିବୋଧ ତେଜନା
 ନେତା ମନ୍ତ୍ରୀ ବିଧାୟକ ଦାର୍ଶନିକ କବି ଶିଳ୍ପୀ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତିଭା
 ଲେପ ପାଇ ଗଲା ପରେ, ଅସ୍ତିତ୍ଵରେ କଟିଶରେ
 ଡିହେନ୍ ଫାଇଲ୍‌ରେ ତାର ସ୍ମୃତି ସତ୍ତ୍ଵେ ରହୁ
 ମୃତ୍ୟୁଂଶ୍ଚନ ମଣିଷର ସ୍ଥିର ବିନ୍ଦୁ ହୋଇ
 ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ
 ବାରମ୍ବାର ଫେରୁ ଆଉ ମୃତ୍ୟୁରୁ ଅମୃତ ଖୋଜି
 କୋଟ୍‌କୁ, କଟିଶକୁ
 ବହମାନ ସମୟର ‘ପ୍ରତିନ ଓ ଅଭ୍ୟୁଦୟ’ ଅର୍ଥଲ୍ୟାସ ପାଇଁ

×

×

×

ସେକ୍ସନ୍ ଅଫିସର—ଗେଜେଟେଡ୍—କ୍ଲାସ୍‌ଟୁ—ଜୁନିଅର

ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

ଆଜି ଯେବେ ଚିକିତ୍ସା ଖୋଜେ ରାଜଧାନୀ ସି. ଆର୍. ପି. ଛକରେ

ସମୟର ଇସ୍ତାହାର ଶୁଭେକ୍ଷେପେବେ ଟିଭିରେ ଓ ରେଡିଓରେ

ମଠର ହର୍ଷରେ

ଆହା ଚିକିତ୍ସା ଚତୁ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦାସ

ଦ୍ଵିଧାରାସ୍ର ତା ଆଖିରେ ପ୍ରଶ୍ନଚହ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଚହ୍ନ

କ୍ଷୟମାନ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଦଶକରେ



କିଶିନ ମହାନ୍ତି

ମହାଶୟ

ମୋର ଉଠା ମୃଦଙ୍ଗର ନଷ୍ଟଗର୍ଭ ନିଷ୍ଠୁ ଛାଇ ଲଘୁ
ଆପଣଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧ ଦରପ ନଷ୍ଟଦାରୁ ନଷ୍ଟ ଦେହ ପରି
ଗଙ୍ଗାର ନିର୍ଜନ ସ୍ୱତ ହାହାକାର ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରେ
ପରିହେଲୁ ଅସହାୟ ଝିଙ୍କାର ଓ କାଶବଣ ଗୁରୁନ ସହିତ

ଆପଣ ପାରିଲେ ନାହିଁ ନିଜକୁ ତ ଲୋକକରି ସେଦିନ ଯୁଦ୍ଧରେ
ବେହେରା ହେବା, ଲୁଗାପାତ, ବିଧିପ୍ର, ମନ୍ଦିର ଗ୍ରାମ, ବିକଳାଙ୍ଗ ବିଧିପ୍ର
କଣା ଶାଢ଼ି ଜଙ୍ଗଲରେ, ଗଡ଼ଜାତି, ନିଶି ପ୍ରଭାତରେ
ଆପଣଙ୍କ ଦେହରଣୀ ରଜା ପ୍ରଜା ସୈନ୍ୟ ସେନାପତି
ସେନାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ସଜାର ଓ ଶେଷ କୃତ୍ୟ ପାଇଁ
ଆଜି ବେଶ ସାହା ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧଦରପ ନଷ୍ଟ ଦାରୁ ଫରି
ସେମାନେ ବି ପରିହେଲୁ ଅସହାୟ ଆପଣଙ୍କ ହତଶ୍ରୀ ରାଜ୍ୟରେ

ଆପଣ ଫେରିବେ କଣ ଶ୍ରୀଷ୍ଟସକୁ ପୁଣିଥରେ ? ଅନ୍ୟଦାରୁ
ଧୂପ ଝୁଣା ଚନ୍ଦନର ସୁଗନ୍ଧରେ ଅନ୍ୟ ରଙ୍ଗ ଅନ୍ୟ ରାସାକନ ?
ଆପଣ ତ ଫେରିଥିଲେ ବେତୟା ଓ ଦାପରରେ; ପୁଣି ଏକ

ଅରଣ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ
ନିଜି ତ ରାଣୀର ଗର୍ଭ ଭିତରକୁ ଆଲୋକିତ ଶ୍ୱେତ ହସ୍ତୀ ହୋଇ ।

ଆଜିର ଏ ସୁରାଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧାରରୁ ଉଦ୍ଧାରିବୁ ଭଉଁରେ
ଆପଣ ଫେରିବେ ପୁଣି ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଆକାରରେ
ମୋର ଭଙ୍ଗା ମୃଦୁଙ୍ଗର ଅନ୍ଧାର ଗର୍ଭରୁ ?

ମହାପ୍ରଭୁ

ବହୁତ ଯୁଗର ବହୁ ବିଶ୍ୱାସର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆଜିର ମୃତ୍ୟୁରୁ
ଆପଣଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦେବା ପାଇଁ
ମୋର ଅବା ଶକ୍ତି କାହିଁ ?
ଗଙ୍ଗାର ନିର୍ଜନ ରାତି ମଣାଣିର ଅନ୍ଧାରରେ କାଶବଣ ଝିଙ୍କାସ ଶବ୍ଦରେ
ଛୁରଖାର ମୋ ରାଜ୍ୟର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ଅନ୍ଧ ଅବା କାହିଁ ?

ଆପଣ: ଫେରିବେ କଣ ପୁଣି ନୂଆ କଳେବର ଧରି
ଆପଣଙ୍କ ରୂପ କଣ ଭୟଙ୍କର ଏ ନବ ରାଜାର
ଉନ୍ମତ୍ତ ହାତୀର ଜଙ୍ଘ, ସିଂହ ଆଉ ମାର୍ଜାରର ଦେହ
କେଶର ବେଷ୍ଟିତ ମୁହଁ ଭୟଙ୍କର ମର୍ଦ୍ଦର
ସେ ଏଠୁ ବ୍ରତାଏ ଜଙ୍ଘ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗକୁ ସାମ୍ନାକୁ

ଏ ଜନ୍ତୁର ଯାହା ପ୍ରଭୁ ଭୟାବହ କେଉଁ ମୁଁ ହିଁ
ଭୟାବହ କେଉଁ ପ୍ରାପ୍ତ ମହା ନିବାଣକୁ ?
ବିଶ୍ୱାସପୁ ଶବ୍ଦରୁ ଘଣ୍ଟି ବଣ ଅନ୍ଧାର ଶ୍ୱାହାରୁ
ଏତେ ଯୁଗ ଏତେ କ୍ଳାନ୍ତ ପଥଶ୍ରମ ପରେ
ମହାପ୍ରଭୁ
ପୁଣି ଏ ପୁନଃବୃତ୍ତି ପୁରୁଷର କେଉଁ ଅଧ୍ୟାୟର ?



ସଞ୍ଜୟ ଓ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ବାଦ

“ମହାଶୟ

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁ ଅତି ଚମତ୍କାର

ଆପଣଙ୍କ ବକ୍ତୃତାର ଅକାଟ୍ୟ ଯୁକ୍ତିରେ

ମୋ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଧୂସ କର ମୋହରୂପୀ ଅନ୍ଧାରର ଘୋର ପ୍ରହେଳିକା

ଆପଣ ଏ ଯେଉଁ ଶିଶୁ ଦେଲେ ମତେ ମହା ଜ୍ଞାନାଲେଖ

ତାର ଖସି ଦହନରେ ହାତମୁଠା ଟାଣ ମୋର ହୋଇ ଆସେ ବଳୁ ପରି

ମୋ ହୃଦୟ ଲୌହ ପିଣ୍ଡ ପରି

ମୋ ଧନୁର ଖର ହୁଏ ଶାନ୍ତିରୁ ଆହୁର ଶାନ୍ତି

ମହାଶୟ

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ବୁଝୁଛି, ବଳି ଜାତି ନରହତ୍ୟା ଧର୍ମ ଯନ୍ତ୍ରପୁର

ଅନନ୍ତ ମୁକ୍ତିର ଦ୍ଵାର ଭେଦ କରି ଯିବା ପାଇଁ

ଏ ତ ମହା ଯୋଗର ସାଧନା ।

ଯେହେତୁ ଆପଣ ମତେ ଶିଶୁ ଦେଲେ

ମୋ ଖରର ଶାନ୍ତି ମୁନ ଭିତରେ ଆପଣ

ମୋ ଧନୁର ହୁଁ କାରରେ ଆପଣଙ୍କ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବନି

ଆପଣ ହୁଁ ବିକଳାଙ୍ଗ ଆହତ ସୈନ୍ୟ

ମୋ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଅସୀଘାତ ଖୁଣ୍ଟା ଓ ରକ୍ତରେ

ଆପଣ କରିବେ ହତ୍ୟା ଆପଣଙ୍କୁ ।

କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ
 ଶାନ୍ତ ହିଁ କରେ ନାହିଁ
 ଅଗ୍ନି କେବେ ଉଷ୍ମ କରେ ନାହିଁ
 ତେଣୁ ତ ଆସନ୍ତୁ ଏହି ଉପାବନ୍ଧ ରକ୍ତପାତ ଅସୀଦାତ ଜନିତ ଯନ୍ତ୍ରଣା
 ମିଥ୍ୟା ମାୟା, ମୋହ, ପ୍ରହେଳିକା
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ହିଁ ଆପଣ
 ମୋ ଘୋଡ଼ାର ହେସାରବ, ବିଧବାର କୋହ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ
 ଅସହାୟ ଶିଶୁର କାନ୍ଦଣା ଅବା କବଳ ନାଚରେ
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଏକ ମାତ୍ର ସତ୍ୟହିଁ ଆପଣ
 ବରୁ ଈଶ ସହୋଦର, ମାତୁଳ, ପିତୃବ୍ୟ
 ସମସ୍ତେ ଆପଣ ପୁଣି, ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଆପଣ ।”

ମହାରାଜ

ଅର୍ଜୁନର ଏ ଉକ୍ତିରେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ବାସୁଦେବ
 ନିତ୍ୟାନ୍ତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ରଥ ଧୀରେ ମୁହଁାଇଲେ
 କୁରୁ ସୈନ୍ୟ ବ୍ୟୁତ୍ଥ ଆଡ଼େ
 ଅର୍ଜୁନ ମୁହଁରେ ହସ, ଚକ୍ର ତାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଓ କୃତାନ୍ତ ନିଷ୍ଠୁର ।

କିନ୍ତୁ ମହାରାଜ

ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ବିଗ୍ରହର ଆରମ୍ଭରେ
 କୃଷ୍ଣଙ୍କର ବକ୍ତୃତା ଓ ଉଦ୍‌ବୋଧନ, ପ୍ରେମ୍‌ଟକ୍ ସଂହ୍ରେ
 ସମାପ୍ତିର ସୂଚନା ତ ମୋ ହୃଦ୍ରେ ଦିଶେ ନାହିଁ.....
 ଆପଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିସ୍ଥାନ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ଅନ୍ଧକାର ତଳେ
 ଶାର ଗାଥା ଶାର ଧର୍ମ ଜାଣିବାକୁ ଏ ଆଗ୍ରହ
 ଅତି ସ୍ୱାଭାବିକ ।

କିନ୍ତୁ ମହାରାଜ

ଦୂର ଦୂର ପ୍ରସାରିତ ମୋ ଦୃଷ୍ଟିର ଅନ୍ତସ୍ଥାନ ଏହି ଦିଗ୍‌ବଳୟ

ବେଷ୍ଟିତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଶତ ଆହତ ଏ ରକ୍ତାକ୍ତ ପୃଥ୍ବୀ
 ବହୁ ଭୟ, ବହୁ ଶୟ ବସ୍ତୁବ ଓ ରକ୍ତପାତ ଡେଇଁ
 ବହୁ ଶ୍ରମ, ବହୁ ଚେଷ୍ଟା, ବହୁ ଯୁଗ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ
 ଶେଷରେ କି ସେହି ଭୟ ସେହି ହତ୍ୟା ମଣିଷର ରକ୍ତାକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା
 ଏମାନେ ସମସ୍ତେ
 ଶକ୍ତା ପ୍ରଜା ସେନାପତି ସୈନ୍ୟ ଓ ସାମନ୍ତ
 ବାରମ୍ବାର ଫେରୁଥିବେ ପୃଥ୍ବୀକୁ
 ଧର୍ମ ଜାତ ଦେଶ ଆଉ ଆଦର୍ଶ ଯୁକ୍ତରେ
 ବାରମ୍ବାର ପିତା ପୁତ୍ର ପିତୃବ୍ୟ ହତ୍ୟାରେ
 ଜର୍ଜରିତ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଫେରୁଥିବ ପୃଥ୍ବୀକୁ
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ସମୟର ଶ୍ରେଣୀଗ୍ରସ୍ତ ବିକୃତ ବ୍ୟାପ୍ତରେ ।

ତେଣୁ ମହାଶୂନ୍ୟ
 ସବୁ ଯୁକ୍ତି, ସବୁ ତର୍କ ବକ୍ତୃତା ଓ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ପରେ
 ମୁଁ ମୋଟେ ପାରେ ନା ବୁଝି ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ବାସୁଦେବ
 କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ପରି ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ସେମରେ
 କେତେ ଥର ? କାହିଁକିବା ?
 କରୁଥିବେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଏହିପରି
 ଆତ୍ମହତ୍ୟା ହତ୍ୟା ଏହିପରି ?



ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ସ୍କେପ୍

॥ ଏକ ॥

ଏତେ ବସ୍ ଟ୍ରକ୍ କାର୍
ବୋରବର ଚାଲୁଥିଲା ବେଳେ
ଏ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ରଙ୍ଗ ଲାଲ୍ ଅବା
ରହନ୍ତା କେମିତି ?

ବସ୍ତୁତ ବିଲୁପ୍ତ ଦୂର ଶତାବ୍ଦୀର କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ
ସେ କେଉଁ ପ୍ରଥମ ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାରରୁ
ଏ ନାଲି ରଙ୍ଗର ଯାହା ଦୂରନ୍ତର କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରୁ
ଆକର ଏ ଏପ୍ରିଲ୍ ଖରକୁ ।

ଆଜି ଥୁଣ୍ଡା ପାହାଡ଼ର ରସ୍ତା ଚଟାଣରେ
ବୈଶାଖ୍ୟ ଖରର ଏତେ ନାଲି ଧୂଳି
କାର୍ ବସ୍ ଟ୍ରକ୍ ଜିପ୍ ଚକର ଧୂଳିରେ
ଛଞ୍ଜି ଲୁହା କାରଖାନା ଚମ୍ପାର, ଧୂଆଁରେ
ଏ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ରଙ୍ଗ ସତେ କହ ସତେ କହ
ସେତେ ଲାଲ୍ ରହନ୍ତା କେମିତି ?

ମୁଁ ତେଣୁ ଏ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ବସ୍ ଝରକାରୁ
 ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ
 ମୋ କଳା ଚଷମା କାତ ଏ ପାଖରୁ
 ଏ ନାଲି ରଙ୍ଗର କଣ ସମସ୍ୟା ବା
 ଏ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର କଣ ଆଜିର ଚରିତ୍ର ।

ପ୍ରସେସନ୍ ବସ୍‌ପୋଡ଼ ଲଠିଘୁର୍ଯ୍ୟ ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ପରେ
 ସରକାରୀ ତଦନ୍ତର କମିସନ୍ ଟେବୁଲ୍ ସେପାଖେ
 ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ବୁଢ଼ା ତେଆରମ୍ୟାନ୍ ମୋଟା ଚଷମାରେ
 ଯେମିତି ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନ
 ମୋ କଳା ଚଷମା ତଳେ ମୋର ବି କଣ ସେହି ନିବୋଧତା !

ଏ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ନାଲି କେଉଁ ଲୁପ୍ତ ଆକାଶ ସରୁରୁ
 ଆଜି ଆସି ଏ ରାସ୍ତାରେ
 ଏତେ ବସ୍, ଟ୍ରକ୍, ଜପ୍ ବୋରାବର ଗୁଲୁଥୁବା ବେଳେ
 ତା ରଙ୍ଗ ବା ସେତେ ଲାଲ ରହନ୍ତା କେମିତି ?

ଚରିତ୍ର ସଂହାର ପରେ ଏ ନାଲିର ଯାହା ତେବେ
 କହ କେଉଁଠାକୁ ?
 ଆସନ୍ତୁ ଦିଗନ୍ତ କେଉଁ, ମୁଁ ସୁମାଣ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
 ଅନିଶ୍ଚିତ ଭ୍ରମରାଜ କେଉଁ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତକୁ ?



ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ସ୍କେପ୍

॥ ଦୁଇ ॥

ଆଷାଢ଼ର ଏହି ମେଘ ଧୂସରତା ଏ ଆକାଶ ନଷ୍ଟ ଏହି ପ୍ରସୂତର ମୁହଁ
ନିଗାଡ଼ି ଦେହର ରକ୍ତ ମଧୁର ମାଂସର ଚେଷ୍ଟା ଯଦି ଆସେ ମୃତ ଶିଶୁ ତାର
ତା ହେଲେ ଉଲଗ୍ନ ରାତି ଦେହର ନିଷ୍ଠୁର ନିଆଁ ଦଳିତ ଦେହ ଓ ଆତ୍ମା
ମାଂସରୁ ରକ୍ତର ଶୟ, ପ୍ରାଣରୁ ଆତ୍ମାର
କ୍ଷତି ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯେତେ, ତାର ଏହି ବ୍ୟର୍ଥତା ବା
ଏ ମେଘ ଏ ଧୂସରତା ମୃତ୍ୟୁ ଅବା କି ପାପର ମୁହଁ ।

କୁମାରୀର ମାତୃଭର ଲଞ୍ଜିନା ଓ ଭୟଧର ଏ ଅନ୍ଧାର ଏକ ଅଭିଶାପ
ଏ ଆକାଶ ଜନ୍ମ ଦେବ ରାତିରେ ଝଡ଼ ବା ତାର ? ଏ ସନ୍ଧ୍ୟାର
ମେଘରେ ମେଘରେ ପ୍ରବ୍ୟ, ବିବର୍ଣ୍ଣ କ୍ଳାନ୍ତ ଏ ମୁହଁ ଆଜି ଧରି
ମୋ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଡକ୍ତରୀରେ ଆଜି ଆସି ଗୁଲିଯାଏ
ମାତୃଭର ବ୍ୟର୍ଥ ଚେଷ୍ଟା—ଏ ମେଘ ଏ ଧୂସରତା—ନଷ୍ଟ ଏହି
ପ୍ରସୂତର ମୁହଁ ।



ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ସ୍କେପ୍

॥ ଭିନି ॥

ନିର୍ଜନ ନିଃଶବ୍ଦ ଏହି ଦିପହର
ବହୁତ ଦୂରରୁ, ସ୍ତବ୍ଧ ମୁକ୍ତାହତ ଏ ଖରା ମର୍ମଦାହ ଭେଦ
କାପ୍ରାର ନିର୍ଜନ ଡାକ

ନିଃଶବ୍ଦ ପାଣିର ସୁଅ ସଞ୍ଚାରରେ
ଏ ନିର୍ଜନ ଦିପହର ନିଃସଙ୍ଗ ଓ ଆହୁରି ନିର୍ଜନ

ମୋର ଜନ୍ମ ତାରିଖରୁ, ଶୈଶବ ଓ ଯୌବନରୁ
ଆଜିର ଏ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ଯାଏ

ଏ ନିଃସଙ୍ଗ ନିର୍ଜନତା କ୍ଷମେ କ୍ଷମେ ଜମି ଜମି
ଆଜି ଯେବେ ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଜମାଟ ନିଶ୍ଚଳ
ଏ ନିର୍ବାକ୍ ଦିପହର ସ୍ତବ୍ଧତାକୁ ପାରିହୋଇ
ବିରୂପିତ ମୋ' ସମୟର କେଉଁ ଆକାଶରେ
ଏ ନିର୍ବାକ୍ ଗତି ମୋର କହ କେବେ ସ୍ଥିର ହେବ ?

ଏ ଖର ଏ ଦିପହର, କାପ୍ରାର ନିଃସଙ୍ଗ ଡାକ

ନିଶବ୍ଦ ସମୟ ଗତି

ନିର୍ଜନତା ନିଃସଙ୍ଗତା

କେଉଁ ପରିସମାପ୍ତିରେ ?.....

ନିରର୍ଥକ ମୋ ସତ୍ତ୍ୱର କହ କେବେ ନିଃସଙ୍ଗ ମୃତ୍ୟୁରେ ?



ନିଦ

ଦେହରେ ରାତିର ଶାନ୍ତି ବଢ଼ିଗାରେ ଅନ୍ଧାର ନିଦ
ଅନ୍ଧାରର ନିଦ ରହେ ଏହି ଗଳି ରାସ୍ତା କୋଠା ବସ୍ ରକ୍ଷା
ଦୋକାନକୁ ଘେରି
ଅପନ୍ଧର ଗହୀରର ଖଜୁରୀ ଓ କଣ୍ଟା ଗଛ ଘାସ କିଆବଣ
ଘୋଡ଼ାଇ ମୋ ବଢ଼ିଗାରେ ଅନ୍ଧାରର ନିଦ ଓ କୁହୁଡ଼ି ।

ମୋ ଦେହରେ ରାତି ପାଉ ରାତିର ଡ଼େଇ ଆସୁ ତାର ଆଲୁଅର:
ପବନର ହାତ ଯାଉ ଆଉଁସି ନଈର ଧାର ଶିଉଳିର ଅବନୀୟତ ବାଳ
ଅନ୍ଧାର ଓ ବାଲିଚର କଣ୍ଟା ଘାସ ଘାରି
ବଢ଼ିଗାକୁ ନିଦ ଆସୁ ବୁଣି ବୁଣି ମଶୁରୀରେ ଆକାଶର ତାର ଆଉ ତାର ।

ଏ ନିଦରେ ଜନ୍ମ ନାହିଁ ସ୍ବପ୍ନ ନାହିଁ, ଗୀତ ନାହିଁ
ଟୁକ୍ ବସ୍ କୋଠାଘର ସହରର ନିର୍ଜନ ରାତିରେ
ଏ ନିଦରେ ଅନ୍ଧାରର, ପବନର, ଫାଲ୍‌ଗୁନର ନିଉଁପିବା ନିଦ ।



କ୍ରିଷ୍ଣମାସ

ଶୀତର ଏ ସନ୍ଧ୍ୟା ଜମେ ଚାନ୍ଦ୍ରାକାନ୍ତ ପିଆଜା ବାସ୍ନାରେ
ଶୀତର ଏ ସନ୍ଧ୍ୟା ଜମେ ବଡ଼ଦିନ ଛୁଟିର ଲାଜିରେ
ବିଷଣ୍ଣ ଖରର ଏହି ଉଦାସତା ଅନ୍ୟମନସ୍କତା
କେଉଁ ଅନୁଶୋଚନାର କୋହ ଆଶେ ଏ ନିର୍ଜନ ଶୀତର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ !

କେଉଁ ଅନୁଶୋଚନାରୁ ଜନ୍ମ ତାର ? ସ୍ମୃତି ଆଜି ତା ଜନ୍ମଦିନର !
ଅସଂଖ୍ୟ ଯୁଗର କେତେ ଦିଗ୍‌ବଳୟକେତେ ମରୁଭୂମି
ବରଫ କାନ୍ଦାର ଡେଇଁ ପାରି ହୋଇ ଅସଂଖ୍ୟ ସମୁଦ୍ର
ଏ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସ୍ମୃତି ଆସେ କେଉଁ ମରୁ ପ୍ରାନ୍ତରୁ
ଆଜି ତାର ଜନ୍ମ ତାରିଖର ?

ଜନ୍ମରୁ ତ ଯାସା ତାର ଛୋଟ ଏକ ସହରର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଗଳିରୁ
ବ୍ୟଥିତ ମଥିତ ଡକ୍ଟ ମଣିଷର ଅନ୍ତରାତ୍ମା ତଳେ
ତା ରକ୍ତ ଯତର ସ୍ନେହ
ଆଣିଥିବା ଆଶା କେତେ, ଶକ୍ତି କେତେ
ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁରେ ବିଶ୍ୱାସ
ତା ଛାଇର ପାଦ ଶବ୍ଦ ପ୍ରାଚୀନ ସେ ସହରରୁ
ଆଜିର ଏ ସହର ରାସ୍ତାରେ
ଏ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶୁଭେ କଣ ? ଖାସ୍ତାରୁ ଆହୁରି ଖାସ୍ତା
ଆଜିର ଏ ସମୟର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଅନୁଶୋଚନାରେ ?

ବିଷଣ୍ଣ ଖରାବ ଏହି ଉଦାସ ଓ ଅନ୍ୟମନସ୍କତା
 ଟ୍ରାଫିକ୍ ସାଇନ୍ ପରି
 ବଢ଼ାଏ ବା ହାତ ତାର
 ନିଶାଞ୍ଜର ସେ ନିର୍ଜନ ପହର ଆଡ଼କୁ
 ଯେତେବେଳେ ସହରର ଆକାଶରେ ସଂଖ୍ୟାହୀନ ଅଣ୍ଟା ତାର ସବୁ
 ଦେଖୁଥିବେ ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍
 ସିନେସ୍କର ଫିସ୍ ଘେରି
 ଯୁଗରୁ ବହୁତ ଯୁଗ
 ସେ ରକ୍ତାକ୍ତ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ
 ସମୟର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ବେଦନା ଓ ବ୍ୟର୍ଥତାର
 ଅନୁଶୋଚନାକୁ



ଜନ୍ମଦିନ

ହାତ ରହେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଟେବୁଲ୍, ଡେକ୍‌ସ୍, ପକେଟ୍ ଭିତରେ
ଗୀତ ଯାଏ ଚୁପ୍ ହୋଇ ରେଡିଓରେ, କ୍ୟାସେଟ୍‌ରେ
ଫାଂପ୍ରଡକ ସାହିତ୍ୟ ସଭାରେ
ଯେତେବେଳେ ବନ୍ଦ ସବୁ ସ୍କୁଲ୍ କଲେଜ ଅଫିସ କଚେରୀ
କାର ଜନ୍ମ ତାରିଖର ଛୁଇପଡ଼େ ଆମର ଏ ସହରର ନିଷ୍ଠୁଳ ମୁହଁରେ ?

ଚଢ଼ି-ଚଢ଼ି ସମୟର ପାଟଣା ଓ ଅସଫଳ ପାହାଚ
ଶିଉଳି ଓ କଣ୍ଟାବାଡ଼ ପାରି ହୋଇ
ଆମେ ଯଦି ଆସି ଆଜି ଫାଇଭ୍‌ସ୍ଟାର ହୋଟେଲ୍ ରସ୍ତାରେ
ସ୍ବାସ୍ଥବିକ ଭୁଲିଯିବା ସେଦିନର ରକ୍ତାକ୍ତ ଆକାଶ
ପ୍ରଥମ ପାହାଚ ଚଢ଼ି ଉଠିବାର ନିଷ୍ଠୁର ଯନ୍ତ୍ରଣା

ଆମର ନିଶ୍ଚୟ ରୁଚି ଆଶୁଥିବ ଆମପାଇଁ ଅନ୍ଧାରରୁ ଆହୁରି ଅନ୍ଧାର
ଆମର ନିଃସଙ୍ଗ ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଶୁଥିବ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତରୁ ଅକଥିତ ଭୟ
ଅକ୍ଳେବର ଆକାଶରୁ ଆସୁଥିବ ପ୍ରତିବର୍ଷ
ଛୁଲ୍ଲ ସ୍ଫୁଟ ସେ ଶିଶୁର
ତା ହଜାର ଗୁଲିର ଆବାଜ୍ ।
ଆଜି ପୁଣି ବର୍ଷେ ପରେ ଏ ସହର ମୁହଁ ଡାକି ଛୁଇ ତାର ଜନ୍ମ ତାରିଖର ।



ଏମର୍ଜେନ୍ସି

॥ ଏକ ॥

ହେନା ଫୁଲ ବାସ୍ନାରେ ବେହୋସ ରାତିର ଜହ୍ନ
ଅନିଦ୍ରାର ଟେବୁଲ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ ଫିକା ବଲ୍ ବ ପରି
ନିଶାଖୋର ଦୋସ୍ତ ମୋର ରମ୍ ବୋତଲ ସରିଗଲା ପରେ
ମାତାଲ୍ ନିଶାର ହସ ଯେତେବେଳେ ଚୁପ୍ ହବ
ଜହ୍ନ ଯେବେ ଜଣାଯିବ ଭୋଲ୍ ଟେକ୍ କମିଗଲା ପରି,
ସେତେବେଳେ କେଉଁ ଯୁକ୍ତି, କେଉଁ ଇଜିମ୍, କେଉଁ କୋଟେସନ୍
ତୋ ନିଃସଙ୍ଗ ବାଟ ପାଇଁ ଆଣି ଦେବ ଖୋରାକ୍ ବା
କେଉଁ ଆଶା, କେଉଁ ଡାକଘରର ଠିକଣା ?

ନିଶାଖୋର ଦୋସ୍ତ ମୋର ତୋ ଆଖିର କଳା ପଦ୍ମଫୁଲ
କେଶର, ପାଖୁଡ଼ା ଡେମ୍ଫ ଛୁଣି ସଢ଼ିଗଲା ପରେ
ଜନ୍ମା ମାଛ ବେଢ଼ିଗଲେ ଆମେ ତୋର ଦୋସ୍ତମାନେ
କେଉଁ ଗ୍ରୀକ୍ ନାଟକର କେଉଁ କୋରସ୍ତୁ
ଜୀବନର ଜ୍ୱାଳା ଆଣି ତୋ କୋକେଇ କଫିନ୍ରେ
ଦେବୁ କହ କାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ? ପ୍ରବଚନ ? କାହାର ତର୍ଜମା ?

ନିଶାଖୋର ଦୋସ୍ତ ମୋର ଲଲ୍ ଲଲ୍ ଆଖି ତୋର
ତୋ ହସର ଗ୍ରଣ୍ଥାମି ଭିତରେ

ହେନା ଫୁଲ ବାସ୍ନାର ଏହି ଜହ୍ନ, ଏହି ତାର ରବିବାର ରାତି
 ଶୟ ହୋଇ ଗଲ ପରେ କାଲିଠୁ ଅପେକ୍ଷା ତୋର
 ସପ୍ନାହ ସପ୍ନାହ ଡେଇଁ ରୁଟିନ୍‌ର କେଉଁ ଉପାନ୍ତକୁ ?
 ତୋ ଅପେକ୍ଷା କହ କେଉଁ ଦୁଷ୍ଟ ଅପଦେବତାର
 ଅଭିଶପ୍ତ ତୋ ଦେଶରେ ତୋ ଆତ୍ମାର ସାହି ଅବା ଅପମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ?



ଏମର୍ଜେନ୍ସି

॥ ଦୁଇ ॥

ପାଟଣାର ପଶ୍ଚିମ ମ୍ୟାଗାଜିନ୍, ବହି ମଲ୍ଲଟରେ
ସେ ଆଖି ଅନାଇ ରହେ.....

ରାସ୍ତାରେ

ରେସ୍‌ଟ୍ରାନ୍ଟ୍, ବହି ସ୍କଲ୍, ଚା ବୋକାନରେ

ସହରର କାର୍ ମୁଟର,

ସଭାରେ କ୍ଲବ୍‌ରେ

ଡାକ୍ତର, ଡାକ୍ତରଖାନାରେ

ଉଦ୍ୟତ ସେ ଆଖିତଳୁ

ଅତକିତି, ସେ ମୁହଁର ହସ ଆସି ଧକ୍କା ଖାଏ

ଅସହାୟ ମୋ ମନର ନିରୁପାୟ ସତ୍ତା ଚେତନାରେ

ପୁରୁଣା ଖବରେ ମୋର ଯେତେ ଧୂଳି ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନତା

ପୁରୁଣା ସ୍ବପ୍ନରେ ମୋର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେତେ କଥା ଗୀତ ଓ କବିତା

ଏ ଯାହାର ଆରମ୍ଭରୁ ଯେତେ ଦୁଃଖ ଯେତେ ସ୍ଥୋଗାନ୍ ।

ପ୍ରସେସନ୍ ଯେତେ ହାତକଡ଼ି

ସବୁତ ବରଫ ପରି ଥଣ୍ଡା ଓ ଜମାଟ ବାଲେ

ସେ ମୁହଁର ପଶ୍ଚାତ୍

ସେ ଆଖି, ସେ ଲାଲ୍ ଓଠ

ସେ ସିଲ୍‌କ, ସେ ଚେହେରା.

ଭୟାବହ ଆକର୍ଷକ, ଗ୍ରାମ ସହର ବ୍ୟାପି

ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଭିତରେ ।

ମୋ ସଞ୍ଚୁକୁ ସମେ ଗ୍ରାସ କରେ

ସେ ସଞ୍ଚର ଲଜ୍ଜାସ୍ନାନ ନରକୁଣି-କୋଉଁ, ଶ୍ରେକ ଅଶ୍ଳୀଳ ନଗ୍ନତା ।



ଗୋଟିଏ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ପରେ

॥ ଏକ ॥

ସକାଳର କାଗଜରେ ସେହି ମୁହଁ
ପ୍ରଥମ ଗରମ୍ ଗୁ କପ୍ପର ଧୂଆଁରେ
ସେ ଚେହେରା
ନିର୍ଜନ ରାତିର ସ୍ତବ୍ଧ ସୀମାନ୍ତରେ
ସେ ଚେହେରା..... ।

ହୃଦରେ ବା ଇଂରାଜୀରେ
ନିଦ ଅବା ଚେତନାରେ
ସେହି ସ୍ଵର,
ଓତପ୍ରୋତ ନିରନ୍ତର
ସେହି ପ୍ରତିଧ୍ଵନି

ଅଫିସ୍ ବଜାର, ସ୍କୁଲ କଟରରେ
ଦୋକାନରେ, ରସ୍ତାରେ
ସୁ କ୍ରିଡକ୍, ହାତାହାତି, ସିଂଗ ବକ୍ସରେ
ସେ ଚେହେରା ସେହି ମୁହଁ
ହୃଦ ଅବା ଇଂରାଜୀରେ ସେହି ସ୍ଵର

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକଙ୍କ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ନିର୍ମାଣ ଶୀତର ଥଣ୍ଡା ଆନ୍ଦୋଳନରେ
ସମୟର ଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଛିଡ଼ା ମିଳିତରେ
ତଥାପି ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକଙ୍କ.....

ଅକସ୍ମାତ୍ ଆଜି କିନ୍ତୁ ଉପୁଷ୍ଟ ସମୟ ଦେହରେ
ଏ ମୃତ୍ୟୁ ବା କାହା ପାଇଁ ? ଉପୁଷ୍ଟ ଏ କି ନିର୍ଜନତା ?



ଗୋଟିଏ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ପରେ

॥ ଦୁଇ ॥

“ସେ ଆତ୍ମାର ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ”

ଟେଲିଭିଜନ୍ , ରେଡ଼ିଓରେ, ଖବରକାଗଜ ପୃଷ୍ଠା

ବକ୍ସରେ ଶୋକ ପ୍ରସ୍ତାବରେ

“ସେ ଆତ୍ମାର ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ”

ସେ ଦେହର ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁ ଏତେ ସଜ୍ଜା ନିଷ୍ଠୁର ବାସ୍ତବ

ଚନ୍ଦନ କାଠର ନିଆଁ ଜଳିଯାଏ ଜଳିଯାଏ

ତୁମ ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ଜଳିଯାଏ ସିଲ୍କ ପରି ଅଧାକଳା ଅଧାଧଳା ବାଳ

ସେ ଯେଉଁ ଓଠର ହସ

ଆଜିଯାଏ ବହୁ ମୁହଁ ବହୁ ଲୁହ

ବହୁ ଈର୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳକୁ ଘାରି

ଆସିଥିଲା ଆଜି ଯାଏ

ରୁତୁ ପରେ ରୁତୁର ଉନ୍ନେଷ ପରି

ସେ ହସ ତ ପୋଡ଼ିଯାଏ, ଜଳିଯାଏ

ସେହି ଓଠ, ସେହି ଆଖି, ସେ ଭ୍ରୂଲତା, ସେ ଚିରୁକ

ଜଳିଯାଏ ଜଳିଯାଏ ପାଉଁଶ ଅଙ୍ଗାର ହୋଇ

ସେ ହାତ ପାୟୁଲର ନଖ
ସେ ସଉର ସଙ୍ଗୀତ ଓ ସେ ସଉର ସବୁ ବାସ୍ତବତା ।

“ସେ ଆମ୍ଭାର ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ”
ପାହାଡ଼ର କୁହୁଡ଼ିରେ
ପାହାଡ଼ର ବରଫ ଉପରେ
ସହରର ଟ୍ରାମ୍ ବସ୍ ଭିଡ଼ ପାରି ହୋଇ
ସେ ଆମ୍ଭା ଫେରିବ କଣ
ଆମର ଏ ଏରେଡ୍ରମ ପଡ଼ିଆକୁ
ଅକସ୍ମାତ ଝାପ୍ସା କାର ଚାଲିଯିବା ପଛ ଲାଇଟ୍ ନାଲି ସଙ୍କେତରେ
ସେ ଆମ୍ଭା ଫେରିବ କଣ
ଏହି ଭିଡ଼, ଏହି ସଭା, ଏହି ନେତା
ଏ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ଦଳ ଅବା ଏହି ବିରୋଧୀଦଳକୁ ?

ଅଜସ୍ର ସମୁଦ୍ର ତେଜ ବିଚୋଭିତ ବିପ୍ଳବର ଏ ଅଶାନ୍ତ ଗତି
ସେ ହତ୍ୟାର ବାସ୍ତବତା ତା ଭିତରେ ।
ଏ ଅଶାନ୍ତ ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ଦେହ
ତା ରକ୍ତାକ୍ତ ମୃତ୍ୟୁ ନେଇ ଫେରୁଥିବ ଚରନ୍ତନ
ବହୁ ହୋଧ ଆନ୍ଦୋଳର ହିଂସ୍ର ବହି
ହିଂସ୍ର ସଂହାରକୁ ।

“ସେ ଆମ୍ଭାର ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ”
ସେ ଦେହ ମୃତ୍ୟୁର ଏହି ଭୟଙ୍କର ବାସ୍ତବତା ପରେ
ଶୂନ୍ୟ ସଭା, ଶୂନ୍ୟ ଗୃହ.....
ଆମର ସଉର ଏହି ଜନ୍ମଗତ ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରେ
“ମୃତ୍ୟୁସ୍ଥାନ” ସେ ସଉର ସ୍ଫୁଟ ଛଡ଼ା ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ସାନ୍ନ୍ୟାସ ବା କାହିଁ ?



ଫେରନ୍ତା ବାଟର ପକ୍ଷୀ

ଫେରନ୍ତା ବାଟର ପକ୍ଷୀ

ତୋ ଆଖିରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ବିବର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶ

ତୋ ଡେହାରେ ଆଛନ୍ଦିତା ସଞ୍ଚିତ ରାତିର ଅନ୍ଧାର

ତୋ କଣ୍ଠରେ ଗୀତ ନାହିଁ, ତୋ ଥରୁର ନରବତା ତଳେ

ଭେକ ନାହିଁ, ତୃଷ୍ଣା ନାହିଁ ଅନ୍ତସାର ଶୂନ୍ୟ ସବୁ ଶୋଷର ସମାପ୍ତି

ଫେରନ୍ତା ବାଟର ପକ୍ଷୀ

ତୋ ଡେହାରେ ଫେରିବାର କ୍ଳାନ୍ତ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ।

ତୋ ଦେହର ଗୁଲ୍‌ତଳେ ଡେଉଁ ଖେଳେ କାଶିତଣ୍ଡି ଘାସ

ତୋ ଡେହାରେ ନିଶିଘଟା ବାରି ବାରି ନିର୍ଜନ ପଠାରେ

ପବନ ହଠାତ୍ ରହେ ଶ୍ଚିର ହୋଇ—ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସୁଅରେ

ଗୁଲ୍ ଖେଳେ ତୋ ଆଖିର ଅସରନ୍ତ ନିଃଶବ୍ଦ ଆକାଶ

ଫେରନ୍ତା ବାଟର ପକ୍ଷୀ ତ

ତୋ ବାଟ ତ ଗୁମ୍ଫାଛନ୍ଦ ଆକାଶର ଆସନ୍ନ ଅନ୍ଧାର

ତୋ ବାଟ ତ ସମାପ୍ତିର ନିଃସଙ୍ଗତା ସମାପ୍ତର ନିଃସଙ୍ଗ ନିଶ୍ବାସ

ନିଷ୍ଠୁରକୋଇଲି

କୋଇଲି ଗାଏକ ନାହିଁ ସେ ଗାଆଁରେ—ସେଠି କିନ୍ତୁ
ଧାନସେତ ଧାନସେତ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସବୁଜ ସବୁଜ
ଆମ୍ଭ ବେଳ ପ୍ରସର ନିୟତି ତୋଟାରେ
ଦିପହର ନିଦ ଘୋର ଗାଡ଼ ନିଶ୍ଚଳ ନିବୁଜ
ପ୍ରସ ଡାଳ ଗହଳର କୋରଡ଼ରେ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ
କୋଇଲି ବି ନିଷ୍ଠୁର ନିଖୋଜ ।

ବସ୍ ସେଠି ଛୁଡ଼ାହେଲା । କଣ୍ଠର “ନିଷ୍ଠୁରକୋଇଲି”
କେହି ତ ଚିତ୍ତଲେ ନାହିଁ କେହି ବି ତ ଉତ୍ତରଲେ ନାହିଁ
ରୁପ୍ ରୁପ୍ ଚାରିଆଡ଼ ଡ୍ରାଇଭର ଖଣ୍ଡି କାଶ ଛଡ଼ା
ନିଦରେ ନିଦରେ ସବୁ ରୁପ୍‌ରୁପ୍
ସିଲେଇ ମେସିନ୍ ଚକ, ଚାନ୍ଦିନୀ କେନ୍ଦ୍ରର ଧୂଆଁ
ରୁ ବାଲ ଆଖିପତା
ସେଦିନ ସେ ଦିପହର...ବସ୍ ସେଠି ଛୁଡ଼ାହେଲା ବେଳେ
ଆକାଶ ପୃଥ୍ବୀ ସବୁ ବିଲ୍‌କୁଲ୍ ନିଦରେ ନିମ୍ନେଜ ।

କୋଇଲି ନିଷ୍ଠୁର ବୋଧେ ସବୁଦିନ ଶ୍ରେୟଥାଏ
ସେ ଗାଆଁର ଗହଳ ତୋଟାରେ
ସେଠି ଧାନ ସେତ ଘାରି ବାଦଲ୍ ବି ଶୋଇପଡ଼େ

ସେଠି ଆସେ ଆଷାଢ଼ ଫାଲ୍‌ଗୁନ
ପୃଥିବୀ ଓ ଆକାଶରେ ସେ ପୋଷାକ ରଙ୍ଗ କ'ଣ ?
କେଉଁ ଖୁଇଲ୍ କେଉଁ ଫେସନ୍‌ର ?

ସିନ୍ଧୁଯାତ୍ରୀ ବନ୍ଧୁ ମୋର
ତୁମ ଆଖି ନିଶ୍ଚଳ ପତାରୁ
ରୁମୁର ରୁମୁର ନଦ କାନ୍ତି ଆଖି ମୋ ଆଖିପତାରେ
ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଢାଳି ଢାଳି
ଦି ପହର ବିଶେର ନଦରେ
ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ — ଭଲପାଏ
ତୁମର ଓ କୋଇଲିର ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ନଦର ଦେଶ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କୋଇଲି ଡେଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ସୀମା ପାରି ହୋଇ
ବରଫ ଓ ମରୁଭୂମି, ଗାଁ ଘାଟି ଜଙ୍ଗଲର ସହରର
ସବୁ ନଦ ପବନର ସମୁଦ୍ରର ତୁମର ଆଖିର ବ୍ୟାପ୍ତି
ତୁମର ଓ ମୋର ଏହି ପରିବ୍ୟାପ୍ତି ଏ ଦେଶର
ଏଠି ବସ୍ ଛୁଡ଼ା ହେବା ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସୁନ୍ଦର ଆକାଶ ।



ନିଶ୍ଚିନ୍ତକୋଇଲି—ତରିଶ ବର୍ଷପରେ

କୋଇଲିର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବଜାରରେ ବହୁତ ଦୋକାନ
ରାସ୍ତାରେ କି ଲେକ ଭିଡ଼, ବ୍ୟବସାୟ, କାରୁ ଟ୍ରକ୍ ବସ୍ କି ବହୁତ
ଧାନ ଶେତ ଝୋଟ ବଣ କୋଇଲିର ମୃତ୍ୟୁର ସ୍ମୃତିରେ
ଦେଖାଯାଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଧୂସର ବିଷତ ।

କୋଇଲିର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ରାଜାଙ୍କର ସୈନ୍ୟ ପ୍ରତହାର
ଦିଗ୍‌ବଳୟ ପାରି ହୋଇ କେବେଠୁ ଗଲେଣି ରୁଲି
ବଜାରର ଦୋକାନ ଭିତରେ
ରେଡ଼ିଓରେ ଗୀତ ବାଜେ ଜଳେକ୍ଷନ୍ ସ୍ଳୋଗାନ୍ ସବୁଠି
ଆଜିକାଲି ଏଠି ଯେବେ ବସ୍ ଆସି ଧୀରେ ଛୁଡ଼ା ହୁଏ
ବସ୍‌ଯାତ୍ରୀ ବନ୍ଧୁ ମୋର କୋଇଲିର ନିଖୋଜ ସ୍ମୃତିରେ
ଏ ମୋର ଓଡ଼ିଆ ମନ ଉଦାସ ବ୍ୟଥିତ ଖୋଜେ
ଦୋକାନ ଭିତରେ ମିଶି ହଜି ନିଉ ଯାଇଥିବା
ତା ଆକାଶ ତା ପୃଥିବୀ ତାର ନିଜ ଦେଶର ଠିକଣା ।



ମାର୍ଗାଦାନ

ଏଠି ସକାଳ ଆସେ ହଳଦିଏର ପର
କାକର ଓ ଖରା ଛୁଆଁ ଘାସରେ ପସରେ
ସକାଳ ଖରା ତ ଏଠି ନାଲି ହାତ ପାୟାରେ
କୁହୁଡ଼ି ଆଡ଼େଇ ଯାଏ ଆମ୍ବତୋଟା ଖଜୁର ଗଛରୁ
ଆର ପାଖେ ଏ ଗାଆଁର ରାଜମାତ୍ର ଧାନକଳ
ବ୍ୟବସାୟ ଚାଲୁଥିବାବେଳେ
ଏ ପାଖେ କେନାଲ୍ ପାଣି ଛୁତରେ ତା ଗୃପି ଧରେ
ଖରା ଆଉ କୁହୁଡ଼ିର ନରମ ଦେହର ସ୍ପେଷ
ଆକାଶର ନେଳି ଆଖି ଚାହିଁବାରେ
ଛୁଇଁ ଯେତେ ଭଲପାଇବାର ।

ଏଠି ତୁଳିରୁ ରଙ୍ଗ କେବେହେଲେ ସରେ ନାହିଁ
ଧୂସର ପାଉଁଶ ରଙ୍ଗ ଆସାଉ ମେଘର
ଶରତ ବାଦଲ୍ ଯାଏ ଧାନସେତ ଲହରୀରେ
ଇତସ୍ତତଃ ଛୁଇଁ ତାଳି ମିଶି ମିଶି ଆକାଶ ନୀଳରେ
ଏଠି ଫାଲ୍‌ଗୁନ ଆଗେ କଣ୍ଟାପୁଲ ଅରମାରେ
ଆସନ ଖରା ତାତ
ଆସନ ଖରା ନଦି ଥୁଣ୍ଟାବଳ ବାଦାମି ଦେହରେ ।
ଏଠି କେନାଲ୍ ପାଣି ହଳଦିଆ ରବନ୍‌ରେ

ସନ୍ଧ୍ୟା ଆସେ ଛୁଟି ଛୁଟି ନାଲି କାଳି
ଟାଣି ଟାଣି ଗାଡ଼କଳା ପେନ୍‌ସିଲ୍ ଦାଗ

ଏଠି ମାଟିର ଶ୍ଵାସ ରୁପ୍ କେବେ ହୁଏ ନାହିଁ
ଶୀତ ଋତୁ ଅନ୍ଧାରରେ କାକରର କଥା କେତେ
କନିଅର ସଜ ପାଖୁଡ଼ାରେ
ଝିଙ୍କାରର ଝିଙ୍କ ଝିଙ୍କ ଜିଉଁଖାର ଦୁଷ୍ଟ ପିଲ ପରି
ରାତିକୁ ଅନିଦ୍ରା ରଖେ ଥୁଆବଲ ଗୁରୁଣିଆ ଭାସ ଅରମାରେ ।
ପସିନ୍ଦା ଚଇସର ନିର୍ଜନ ରାତିର କଥା
ଟେଣ୍ଡେଇ ପକ୍ଷୀର ଡାକ
ବାଦୁଡ଼ି ଡେହାର ଝାପ୍‌ଟା
ଜହ୍ନ ତାର ଆକାଶରୁ ମିଶେ ଆସି ମୋ ଆଖିର ନିଶଞ୍ଜ ନଦରେ ।

ମୋ ଶୁଦ୍ଧି ଓ ଚେତନାର ନିବାସ ସମୟ ଭାର
ଆଜି ଏଠି ପୃଥିବୀର ଏତେ ବେଶୀ ଅହେତୁକ ସ୍ନେହ
କେଉଁ ମାର୍ଗ ସାହେବର * ବିଗତ ସ୍ମୃତିରୁ ଆସି
ଏତେ ରଙ୍ଗ, ଏତେ ଗୀତ
ପାଣି ପକ ଅରମାରେ ଏତେ ଭାସ, ଏତେ କଣ୍ଠାଫୁଲ
ମୋର ସନ୍ଧ୍ୟା ସକାଳର ଦିପହର ନିଃସଙ୍ଗ ରାତିର
ମୁମୂର୍ଷୁ ଚେତନା ଛୁଇଁ ଜାଣି କ୍ଳାନ୍ତ ମୋ ଅନୁଭବରେ
ଏ ପୃଥିବୀ ଚେଇଁ ଉଠେ ଜୀବନର ଭଲପାଇବାରେ
ଏ କ୍ଷତି ପୂରଣ କଣ ମୋର ନଷ୍ଟ ଚେତନାର
ଚକ୍ରତା ଓ ଅନୁରାଗ ପାଇଁ ?

* କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅଛି ଯେ ମାର୍ଗ ନାମକ ଜଣେ ଇଂରେଜ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀ
ସହକର୍ତ୍ତା ଆସି ଗୋଟିଏ କେନାଲ୍ ଖୋଳାଇଥିଲେ । କେନାଲ୍ ସରିବା ପରେ
ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳି ନ ଥିଲା ।

ପୃଥ୍ବୀ ସୁନ୍ଦର ଏଠି । ଦେହତ ନିର୍ଯ୍ୟାସ ତାର
 ମନ ଏଠି ମାଳ ମାଳ ନିର୍ଜନ ଆକାଶ
 ମୁଁ ଭଲପାଇଛି ତେଣୁ କେନାଲ୍ କୂଳେ କୂଳେ
 ଦାସ ଆଉ ଧାନସେତ, ମାଛରକ୍ତା ଶଙ୍ଖଚିଲ
 ପାଣି ପକ କଣ୍ଠା ଫୁଲ
 ଖଜୁରୀ ତାଳର ଡାହ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଫେରୁଥିବା
 ପବନର ଅନାସକ୍ତ ସ୍ବେଦ ଓ ନିଶ୍ବାସ ।



ମାର୍ଶ ସାହେବର ହି ସ୍ତମ୍ଭ

Marsh you fool of an Englishman

ତୋ ଗୁଲ ତ ମିଶିଗଲ

ଲୁଣା ନଈ ମୁହାଣର ଲୁଣି ପାଣି ଜୁଆର ଫେଣରେ

ମାଛରକା ତଡ଼େଇର ଗୁଲ ପରି ସେଦିନର ସନ୍ଧ୍ୟାର ଗୁଲରେ

ସେଦିନଠୁ ଶୀତ କିନ୍ତୁ ଫେରି ଆସେ ପ୍ରତିବର୍ଷ

ବଡ଼ଦିନ ରାତି

ମୁହାଣର ବାଲିତର ତାଳବଣ ହେନ୍ତାଳର ଅପନ୍ତରା ଡେଇଁ

ଭିତର ପବନ ଆସେ ଧାନର ମନ୍ତ୍ରକ ଧରି କୁହୁଡ଼ି ସହିତ

ଅନ୍ୟ ସେହି ଲୋକଟିର ସ୍ମୃତିର ସଙ୍କେତ ଆଣି

ଥଣ୍ଡା ରାତି ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ।

ତୋ ଜାହାଜ ତତେ ଗୁଡ଼ି ସେଦିନର ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ନିଭିଗଲ ପରେ

ତୁ ଏଠିକି ଫେରି ଆସୁ ଗୁଲ ହୋଇ ପ୍ରତିବର୍ଷ ।

ତୋ ଗୁଲ ଜମାଟ ବାନ୍ତି ସୁଣି ଛକ ଅନ୍ଧାରରେ ଆଜିଯାଏ

ସେ ଦିନଠୁ ଗୁଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥିବା ବରଗଛ ପରି ଓହ୍ଲଳରେ ।

ଏଠି ବର୍ଷ ଗୋଟାକର ତୋଫାନ ପବନ

ଖରାଦିନ କୃଷ୍ଣରୂପା ହେମନ୍ତର ପ୍ରଥମ କୁହୁଡ଼ି

ଚଇସର ଝିଅ ପସ—ସବୁଜ ସବୁଜ ସେତ ଶରତ ରତ୍ନର
ସମସ୍ତଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ତ ବର୍ଷଯାକ ସତେ ଅବା
ସେ ଲୋକର ଜନ୍ମଦିନ ପାଇଁ
ଆଜିର ଏ ଥଣ୍ଡା ରାତି ମଝି ପହରକୁ ।

ସେ ଲୋକର ଗୁଲ ବି ତ ପ୍ରତିବର୍ଷ ହଜିଯାଏ
ଥଣ୍ଡା ରାତି ଝାପ୍ଟା କୁହୁଡ଼ିରେ
ତାର ଜନ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଲଗ୍ନ ଗଲପରେ ।
ତା ଗୁଲ ପ୍ରଥମେ କେବେ ପଡ଼ିଥିଲା ପୃଥିବୀରେ
କେଉଁ ଗ୍ରେଟ ସହରର ସଙ୍ଗର୍ଷ ଗଳିରେ
ସେଦିନଠୁ ଆଜିଯାଏ ଅପେକ୍ଷା ଅପେକ୍ଷା ଖାଲି.....
ଯୁଗ ଛକ ଅନ୍ଧାରରେ ହଜିଥିବା ଡଙ୍ଗା ଘାଟ
ହଜିଥିବା ନଈଧାର ନିଶିଦ୍ଧ ସୁଅର
ସୁଞ୍ଜିଭୂତ ବେଦନାର ବ୍ୟଥାଭୂର ନିସ୍ତବ୍ଧତା
ଦ୍ଵିତୀୟ ଥରକ ପୁଣି ତାର ଜନ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ
ତା ଦ୍ଵିତୀୟ ଫେରିବାର କଲ୍ୟାଣ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇଁ ।

ଲକ୍ ଗେଟ୍ ପାଖରେ ତୋ ଜମାଟ ଗୀତର ରାତି
ତୋର ‘ଗ୍ରା’ ‘ରମ୍ ପଥ୍’ ‘ରେସ୍ଟ୍ ବିପ୍’ — ଟ୍ରିସ୍ନାସ୍ ତୋର
ସେ ଲୋକର ଦୟାସମାତା ହଜାର ରକ୍ତାକ୍ତ ସ୍ମୃତିରେ
ତାର ଜନ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋ ପ୍ରାର୍ଥନା କଣ ଥିଲା ?
କେଉଁ ସାମ୍, କେଉଁ ଗୀତ ତୋ ଆତ୍ମାରୁ ଝୁରି ଝୁରି
ମିଶିଥିଲା ସେ ରାତିର କୁହୁଡ଼ି ଓ ଝିଙ୍କାସ ଶବ୍ଦରେ ?

You poor lonely miserable fool

ତୁ କାହିଁକି ଆସିଥିଲୁ ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ?
ତୋ ରାଜାର ମଜୁରୀକୁ ? ଅବା ତୋର ବୋକାମିର ଭୁଲ ଖିଆଲରେ
ତୁ ଆସି ଏଠିକି ହଠାତ୍ କାଟ ହୁଡ଼ି ହଜି ଗଲୁ
ନିଶୋଜ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ?

ମୁଁ କି ତ ବୁଝେନା ନିଜେ କେଉଁ ଭୁଲ୍ କେଉଁ ଖିଆଲରେ
ମୁଁ ଆସିବି ଖୋଜି ଖୋଜି ଛାଇ ତୋର
ଆକର ଏ ଥଣ୍ଡା ତାର ନିର୍ଜନ ରାତିକୁ ।

ତଥାପି ତା କଲ୍ଲାଣରେ ଏ ନିର୍ଜନ ଜନ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ମୁଁ ବଢ଼ାଏ ହାତ ମୋର ସମୟର ଏ ପାଖରୁ ମୁହାଁଟରେ ସେ ପାଖକୁ
ଖୋଜି ଖୋଜି ତୋ ନିଃସଙ୍ଗ ଏକୁଟିଆ ହାତ
ତା ଦିଶୁଛି ଫେରବାର ଅଲୌକିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ତୋ ପରି ମୋ
ବ୍ୟର୍ଥ ଅପେକ୍ଷାରେ

ତା କଲ୍ଲାଣ, ଦୟା ଶମା,
ତାର ସ୍ନେହ, ତା ଆଶ୍ରେଷ
ତା ଆଶ୍ରୟ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇଁ ।



କମ୍ପେଡ଼ ମାମୁଁ

ଆଜି ତେବେ ଅହେତୁକ ଏ ଗୀତର ଦରକାର କଣ ?
କଲମରେ କବିତାରେ ଅନ୍ୟଜଣେ ଉତ୍ତୁଷ୍ଟ କବିର *
ଯେତେ ଶୌଧ ଯେତେ ଘୃଣା ବିଦ୍ରୁପର ଶାସ୍ତ୍ର କୁସା ମୁନ
ଆଜିତ ନିଶ୍ଚଳ ସ୍ୱପ୍ନ
ସେଥିରେ ବା ଯାଏଆସେ କେତେ ?
ସେ କବିର ମୃତ୍ୟୁପରେ ତା ସ୍ମୃତିର ବିଲୁପ୍ତ ବିଗତ !

କମ୍ପେଡ଼ ମାମୁଁ ମୋର,
ଏହି ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ଭିତରେ ତ ଆପଣଙ୍କ
ପୁରୁଣା ପୃଥ୍ବୀ
ବିଶେଷ ବଦଳି କିଛି ଯାଇ ନାହିଁ ॥
ଏବେ ବି ଭିତ୍ତିର ବାଜେ ଗାଡ଼ ଲାଲ୍ ବୁଟ୍ ଉଲ୍ଲରେ
ଏବେ ବି ତ ଖରାଦିନ ପବନରେ ବିଲ ତୋଟା ଗହୀର ଭିତରୁ
ଫିରିକି ଫୁଲର ବାସ୍ନା ଶାସି ଆସେ
ଆଉ ଜଣେ କବିର † ସ୍ମୃତିରେ ।

* ଗୋଦାବରୀ ମହାପାତ୍ର ।

† କୃଷ୍ଣମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ ।

କିଛି ତ ଚମାଡ଼ ନାହିଁ
 ଲୋକମାନେ ଠିକ୍ ଆଗ ପରି
 ଆମର ଏ ସମୟର ସବୁ ଚାଲି ସବୁ ଠକାମିରେ
 ଜୀବନ ଚାଲିଛି ଠିକ୍ ବାଟ ଧରି — କଟକର ଗାଡ଼ାରେ ଗଲିରେ
 କଂଟ୍ରୋଲ ଦୋକାନରେ, ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ, ରେଲ୍ ଷ୍ଟେସନରେ ।
 ଲୋକ ଭିଡ଼ି ଠିକ୍ ଆଗପରି ।

ଶୋକ ସତ୍ତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାଗଜର ଶୋକ ସମ୍ବାଦରେ
 ଆପଣଙ୍କ “କର୍ମମୟ ନିରାଶ” ଜୀବନର ସ୍ମୃତି
 ଆଲୋଚନା ହେଲା ପରେ ଆପଣ ଅଜ୍ଞାତ ହୋଇ
 ମିଶିଗଲେ ଆଧୁନିକ କବିତାର ଇତିହାସ ସେ ଯେଉଁ ପୃଷ୍ଠାରେ
 ସେ ପୃଷ୍ଠା ବିରକ୍ତିକର ହେବ ନିଶ୍ଚୟ
 ଓଡ଼ିଆର ଏମ୍. ଏ. ଛାତ୍ର ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଚେଷ୍ଟାରେ ।
 ଆପଣଙ୍କ କବିତାର କେତେ ଧାଡ଼ି କୋଟେସନ୍
 ଶୁଣାଯିବି ହୁଏତ ବା,
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭବନରେ, ବିଷୁବ ମିଳନ ଅବା ଅନ୍ୟ କେଉଁ
 ସାହିତ୍ୟ ସଭାରେ ।

କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ
 ଅନ୍ଧାର ରାତିର ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରହରର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ବେଦନା ସହିତ
 ଶୁଣିଚନ୍ତି ଭୟାବୁର ସନ୍ତର୍ପଣ ଶବ୍ଦ ସମୟର
 ଯେତେ ଜଣ ଅସହାୟ ନିଃସଙ୍ଗ ବାଟେଇ
 ନିଜ ନିଜ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନର ଆନ୍ଦୋଳରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ
 ହଠାତ୍ ବା ବାଟ ପାଖ ଡ୍ରେନ୍‌ରେ ଖାଲରେ
 ରହିଯିବେ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରମୁଦୁତ.....
 ସେମାନଙ୍କ କ୍ଳାନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ସୀମାନ୍ତରେ
 ସମୟର ଡକ୍ଟ ପରିଧରେ

ଆପଣଙ୍କ ଗୃହାଣ୍ଡିର ଡାକ୍ତର ମୁନ
ଆକଣ୍ଠ ଗରଳ ପାନ ଆପଣଙ୍କ
ଆପଣଙ୍କ ଶାଣ୍ଡିତ ସେ ହସ
ରହୁଥିବ ଚରଦନ ଜୀବନର ଅଶାନ୍ତ ପ୍ରେତାତ୍ମା
ଆପଣଙ୍କ ଗୀତ ଥିବ
ନିଃସଙ୍ଗ ବେଦନାଭୂର ମଣିଷର ରକ୍ତ କଣିକାରେ
ମୁକ୍ତର ଏ ପିପାସାରେ ଗୁଲବାର ନିର୍ମମ ଚୋପାନ୍ ।



ସାମ୍ବାରେ ଶୀତ ରାତି

ସାମ୍ବାରେ ଶୀତ ରାତି ଅସରନ୍ତ ଅନେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ଅସରନ୍ତ ଶୀତ ରାତି ଆଦରନ୍ତ ସମୟ ସମୟ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏ ଯାହାର ପୁଞ୍ଜିରୂପ ଗ୍ଳାନି ଅବସାଦ ।
ପବନର ଥଣ୍ଡା ହାତ ପୃଥ୍ବୀର ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ
ମୋ ମନରେ ସ୍ବପ୍ନ ଆଶେ କାହିଁକି ବା ଜହ୍ନ ଓ ତାରାର !

ଜହ୍ନ ଓ ତାରାର ରାତି ମୋତେ କେଉଁ ଅନ୍ତରର ସ୍ବପ୍ନ
ଜହ୍ନ ଓ ତାରା ତ କେଉଁ ହଜିଥିବା ଦିଗିନ୍ତରେ
ଲବଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣର ନିଦ । ସ୍ବପ୍ନର ଅନ୍ଧାର ତଳେ
କେତେ ମୁହଁ ହସର ବିସ୍ମୟ ।

ତା ଆଖିର ଅନ୍ଧାରରେ ରାତି ମୋର ବିଭ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟଥା
କଷ୍ଟରୂପ ଯେତେ ତାରା ତା ହସରେ କବିତାର ଅଭ୍ୟୁକ୍ତି ଭିତରେ ।
ଏ ଶୀତ ରାତିର ଥଣ୍ଡା ଦେହତଳେ ଏ ପୃଥ୍ବୀ
ଯେତେବେଳେ ନିର୍ବାକ ମାରବ
ବହୁତ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ
ଏ ହୃଦୟ ସମୟର ଶାନ୍ତି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଦାନୀତ ।

ବସନ୍ତ ସହିତ ଆସେ

ବସନ୍ତ ସହିତ ଆସେ ବାହାଘର ତଥୁ ବ୍ୟାଣ୍ଟିକାଞ୍ଜା
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଡ ଆସେ, ମାଇକ୍ରେ ରତ୍ନଯାକ ଗୀତ
ବସନ୍ତ ସହିତ ଆସେ ଆମ୍ବକଷି କଡ଼ ଚାରିପାଖେ
ମହୁମାଛୁ ଡେଇଁତାଳେ ଆସେ ଆସେ ତାକୁଥିବା
ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଖର ।

ତା ଦେହର ବସନ୍ତରେ ରଙ୍ଗ ଧରେ କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଫୁଲ
ତା ଆଖିର ଆକାଶରେ ରୂପ ପାଏ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାଚୀନ ସମୟ
କୁରୁବକ କଦମ୍ବର ସ୍ବପ୍ନ ଫେରେ ତା ଓଠର ବିଷଣ୍ଣ ହସରେ
ମୋ ସହର ସୀମାନ୍ତରେ ସେତେବେଳେ ପଥ ଝଡ଼େ
ମୋ ଦେହର ଦିଗନ୍ତରେ ସେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ବିଷଣ୍ଣ ବିଦାୟ ।



ଏସ୍‌ରାଫ ଶ୍ରୀଓଲିନ୍

ଏସ୍‌ରାଫ ଶ୍ରୀଓଲିନ୍ ସିତାର ତାରରେ
ଚମ୍ପାକଡ଼ ଆଙ୍ଗୁଳିରୁ ଝରି ଆସେ ଜହ୍ନଭାତ
ଫୁଲର ଝରଣା
ମୁଞ୍ଚି ନାଉ ଏ କୁହୁକ ଘାରି ଦିଏ ଦେହ ମନ
ସବୁ ଫୁଲ, ସବୁ କଡ଼, ସବୁ ମୁହଁ ଦେଖାଯାଏ
ସ୍ବପ୍ନାତ ସୁନ୍ଦର
ମୁଞ୍ଚି ନାଉ ଏ କୁହୁକ ଚମ୍ପାକଡ଼ ଆଙ୍ଗୁଳିରୁ
ଶ୍ରୀଓଲିନ୍ ସିତାର ତାରରେ ।

ଶ୍ରୀଓଲିନ୍ ସିତାରରେ କିନ୍ତୁ ଯେବେ ରୁପ୍ ହୁଏ
ଶବ୍ଦର ତରଙ୍ଗ ସବୁ
ଛୁରି ରହେ ଆଙ୍ଗୁଳିର ଗତି
ସେତେବେଳେ ଥିଏଟର, ନାଟଶାଳା ଆସରର ମଣିଷ ଭିତରେ
ପୃଥ୍ବୀ ପାଲଟେ ପୁଣି ସ୍ବୀଳ ନାଳ ଚିତ୍କାରର
ନିର୍ଲଜ୍ଜ ଉଲ୍ଲାସ ଗ୍ରହ
ଏସ୍‌ରାଫ ଶ୍ରୀଓଲିନ୍ ସିତାରର ତାର ରୁପ୍ ହେଲେ ।

ମୁଁ ଫେରିବା ଯେତେଥର ନାଟଶାଳା ଆସରରୁ
ମୁଞ୍ଚି ନାଉ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଏ ରସ୍ତାର ଅସ୍ଥି କଞ୍ଚାଳକୁ

ଚାଲିବାର କ୍ଳାନ୍ତ ମୋର ସାମ୍ରାଟ ସମୟ ଡେଇଁ
 ଜମିଯାଏ ଦୂରକୁ ଦୂରକୁ
 ଅନ୍ତସ୍ଥାନ ଗତି ଧରି ଏ ପୃଥିବୀ ଯେବେ ଦିଶେ
 ଦିଗନ୍ତର ଧୂସର ପାଣ୍ଡୁର
 ସେତେବେଳେ ତା ସ୍ମୃତିରୁ ଦିଗନ୍ତରେ ବିସ୍ମୟ ଗୋଧୂଳି
 ମୋ ପାଇଁ ଫେରାଇ ଆଣେ ତା ସତ୍ତାର କୁହକରୁ
 ମୋ କ୍ଳାନ୍ତ ସତ୍ତାର ପୁଣି ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଫୁଲର ମୁଁଙ୍କିନୀ !



ସନେଟ୍‌ର ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର.....

ସନେଟ୍‌ର ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର କଳା ବାଳ ଗାତ କଳା ଆଖି
ଅଶାନ୍ତ ସମୁଦ୍ର ତେଜ ପାରି ହୋଇ ହଜିଥିବା ଦୂର ଗଡ଼ାବୀରୁ
ମୋର ଏ ଅନ୍ଧାର ଗୁଡ଼ି ଗହନକୁ ଫେରିଆସେ
ସେ ସୁଗର ସେ କବିର ଅନୁର୍ଦ୍ଧା ନେଇ ।

ମୋର ଏହି ଅନ୍ଧାରର ନିହତ ନିଃସଙ୍ଗ ମନ
ଯେତେ ଶୋଭା, ଯେତେ କ୍ଷତି ଯେତେ ମୃତ୍ୟୁ
ପୃଥିବୀରେ ଭଲପାଇବାର
ତାର ଡକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଣାର ଅନୁତାପ ଅନୁଭବ ଧରି
ଆଜି ଏତେ ଶ୍ରବତୁର ।

ତଥାପି ତ ଏ ପୃଥିବୀ କୃଷ୍ଣରୂପା ପଳାସ ଫୁଲରେ
ଫାଲ୍‌ଗୁନର ପବନରେ ଝିଡ଼ା ପସ ଆମ୍ଭ ବଢ଼ିଲରେ
ଏତେ ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁନ୍ଦର ଓ ଏତେ ରୂପବତୀ ।

ସେ ରୂପର ଆକଳ୍ପନା ଶ୍ରବତୁର ମୋ ମନର ନଷ୍ଟ ପୃଥିବୀରେ
ସେ ତେଣୁ ମୋ ପାଇଁ ରହେ ବନଲତା ସେନ୍ ପରି
କ୍ଷୟମାନ ମୋ ସତ୍ତାର ଏକ ସ୍ତ୍ରୀର ନିହତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ସବୁ ଭଲପାଇବାର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ବେଦନା ଭିତରେ
ପୃଥିବୀର ଏ ଦେହରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫେରୁଥିବା
ବସନ୍ତର ଉନ୍ମେଷିତ ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଫୁଲର କୁହ୍ନିକ ।



ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଫୁଲ ସୁଖେ :.....

ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଫୁଲ ସୁଖେ ଧାନ କଟା ସରଗଲ ପରେ
ଧୂସର ଶ୍ରୀଘ୍ନ ସେତ ପଡ଼ିରହେ; ବାଦାମି ରଙ୍ଗର
କଣ୍ଟାଗଛ ଘାସ ସବୁ
ଖରରେ ନିଶ୍ଚଳ ସ୍ଥିର
ବାଞ୍ଜିର ଭଉଁର ପୁଣି ବାସୁନ୍ଧରା କାନ୍ତାର କାନ୍ଦଣା
ଭରତୁର କରି ରଖେ ଅବସନ୍ନ କ୍ଳାନ୍ତ ଦିପହର ।

ତା ଦେହର ରଙ୍ଗଧରି ପୁଣି କେବେ ଫେରିବ ଫାଲ୍‌ଗୁନ
ତା ମନର କୃଷ୍ଣରୂପ ତା ନିଃଶ୍ୱାସ ରାଧାତମାଳର
ମହକ ଓ ରଙ୍ଗ ଧରି ମୋ ପାଇଁ ପୃଥ୍ବୀ ହେବ
ବିଶ୍ରାମର ନୀରବ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ତା ବେଣୀର ଅନ୍ଧାରରେ ସମୟର ଦୁର୍ନିବାର ଗତି
ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ସ୍ଥିର ହେବ
ମୋର କ୍ଳାନ୍ତ ଚେତନାରୁ ନିର୍ଭୟିବ ନିରଜ୍ଜ୍ୱଳ କାଳ ଓ ଅଜ୍ଞତ ।



ଏଠି ଶ୍ରେର ପବନରେ.....

ଏଠି ଶ୍ରେର ପବନରେ ତଳେ ଝରେ କନିଆର ଫୁଲ
କାକରରେ ଓଦା ଘାସ ଶୁଖିଲ କେନାଲ କୁଳ ଏପାଖ ସେପାଖ
ଦୂରରେ ନଈର ପଠା ଆଛନ୍ନ କୁଡ଼ୁଡ଼ି ତଳେ
ଏକୁଟିଆ ଝାସ୍‌ସା ତାଳଗଛ
ଏ ମୋର ନିଃସଙ୍ଗ ମନ ସକାଳରୁ ଏହି ପବନରେ
ଖରାବୁ ଚାଲିବା ବାଟ ଖୋଜି ଖୋଜି ହଜିଯାଏ
ଦିଗ୍‌ବଳିୟୁ ଆଡ଼େ ।

ଛଟା ଓ ଛପର ଧୋଇ ବାଦାମି ବିଲର ରଙ୍ଗ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ
ଆଜି ଦିନସାରା
ଏ ଖରା ତ ହମେ ଯିବ ଚଢ଼େଇ ଗୀତରେ ହଜି
ଦିଗ୍‌ବଳିୟୁ ସେ ପାଖର ତାରା ଓ ଗୁଲରେ
ତା ପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମୋର ନିଃସଙ୍ଗ ରାତିର ପାଇଁ
କୁଡ଼ୁଡ଼ି ଓ କାକରର ନିଃଶବ୍ଦ ପ୍ରହର ସବୁ.....
ଆଖିରେ ନିଃସଙ୍ଗ ନିଦ ସାମୟିକ ନିଃସଙ୍ଗ ମୃତ୍ୟୁରେ ।

ପ୍ରତିଦିନ ଏ ମୃତ୍ୟୁରୁ ଜନ୍ମ ନଏ ନିଃସଙ୍ଗତା
ଅନ୍ୟ ଏକ ଅବୁଝି ଅପେକ୍ଷା
ପୃଥ୍ବୀର ଅନ୍ୟ ଏକ ଭଲପାଇବାର ।

ଏ ମୋର ନିଃସଙ୍ଗ ମନ
 ଖରାବ ଗୁଲିବା ବାଟ ଖୋଜି ଖୋଜି ଦିନରୁ ଦିନକୁ
 ଅନ୍ଧାରର ଯିବା ବାଟ ଖୋଜି ଖୋଜି ତାରାରେ ତାରାରେ
 ଆଜି ଏତେ ଲଜସ୍ତୁତ
 ସେ ଅବୁଝି ଅପେକ୍ଷାରେ
 ସେ ଅବୁଝି ଭଲପାଇବାର
 ଯୁକ୍ତି ଆଉ ସମାଧାନ ପାଇଁ ।
 ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ କେବେ ଘୁଞ୍ଚି ?
 ମୋ ମୃତ୍ୟୁର ବିସ୍ମୃତି ବା .
 ତା ସନ୍ତର କେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ କେଉଁ ଅନ୍ଧାରରେ ?



ଆହତ ଅଶାନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି

ଆହତ ଅଶାନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ଦିନଯାକ ସଂଘର୍ଷର
ଆଘାତ ଓ ଆବର୍ଜନା ପରେ
ରୂହେଁ ଯେବେ ନିରାଶ୍ରୟ ଶାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ଦୂର ଆକାଶକୁ
ସନ୍ଧ୍ୟାର ନିର୍ଜନ ତାର ଆକାଶରେ ଶାନ୍ତ ଛିରି ଅନିମେଷ ଜ୍ୟୋତି
ସେତେବେଳେ ତା ସତ୍ତାର ରକ୍ତାକ୍ତ ଶତରେ
ଅକସ୍ମାତ୍ ଶାନ୍ତ ଆସେ
ଆକାଶର ଆଦିଗନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତି ଓ ବିସ୍ମୟ ।

ମୋ ନିଃସଙ୍ଗ ଦିନାନ୍ତର ଯେତେ କ୍ଷୟ ଶୋଭା ଯେତେ
ଅସମ୍ଭବ ଅଶା ସଫଳତା
ତା ଆଖିର ଅନ୍ଧାରରେ ସାନ୍ନ୍ଦ୍ୟ ନାର ନିଶିଦ୍ଧ ସୁପ୍ତିରେ
ଆଜି ଯେବେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇ ପଡ଼େ
ହେ ଆକାଶ ହେ ମୋର ପୃଥ୍ବୀ
ତୁମର ଦେହରେ ରହୁ ଚରନ୍ତନ ତା ଦେହର ଧ୍ବନି ଓ କବିତା
ତା ସତ୍ତାର ସଂଳାପରେ ବସନ୍ତର ଗୀତ ରହୁ
ମୋ ଧୂସର ଦିଗନ୍ତର ସ୍ମୃତିର ସେ ପ୍ରାଣେ
ମୋ ପରି ବ୍ୟଥିତ ବହୁ ପଥକର ସନ୍ଧ୍ୟା ତାର
ସମୟର ବିସ୍ମୃତିରେ ଆଖି ତାର ବିସ୍ମୟର ସାନ୍ନ୍ଦ୍ୟ ନାର
ଶାବନର ନିର୍ନିମେଷ ଜ୍ୟୋତି ।



ତା ଆଖିର ତୁଳନା ତ

ତା ଆଖିର ତୁଳନା ତ ସକାଳ ମାଳ କଇଁ ନୁହେଁ

ମାଳ କଇଁ ପାଖୁଡ଼ାରେ
ମସୃଣ ମୁହଁର ଶୁପ ଆକାଶର
ପାଖିର ଅଳସ ତେଜ
ପବନ ଓ ଲାସର କବିତା ।

ତା ଓଠର ରଙ୍ଗ ନୁହେଁ ଗାଡ଼ଲ୍ଲ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆକାଶ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆକାଶ ସେତ
ଝରକା ଭିତରୁ ଦୃଶ୍ୟ ଆସନ୍ତ ରାତିର
ନିଦରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ନିଭିଯିବା ନାରବ ବିଶ୍ରାମ ।

ତା ଦେହ ତ ଚଇସର ଅବସନ୍ନ ଅପରାହ୍ଣ ପରି
ଆସନ୍ତ ଖରାବ ରୁଷ ତାତିଭର ସମୟ ସୁଅରେ
ନିଶବ୍ଦ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାସିଯାଏ ଯେତେବେଳେ
ମୋ ଦେହର ଉପସର୍ଗ ସବୁ
ତା ଦେହ ତ ଚଇସର ଦିପହର ଶିଥିଳତା ଧରି
ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ମୋ ବଲୁ ପ୍ରିରେ ଭରିଦିଏ ଭଲପାଇବାର
ଝଡ଼ାପତ୍ର ଭଉଁସରେ ଝଡ଼ିଯିବା ଗୀତର ମୁହଁନା



ଦେହର ନିର୍ଲଜ ଶ୍ରେକ

ଦେହର ନିର୍ଲଜ ଶ୍ରେକ ଭିତରେ ତ ନଷ୍ଟ ହୁଏ
ମନ ଆଉ ଆତ୍ମାର ପୃଥକୀ
ଯେଣୁ ଏ ଦେହରୁ ଜନ୍ମ ପୁଣି ପାଏ ଅନ୍ୟ ଦେହ
ତା ପରେ ତ ସମୟର ନିଷ୍ଠୁର ଜୀବନ ଭୃଷ୍ଟ।
ଅର୍ଥ ଆଉ ବ୍ୟବସାୟ ପରିବାର ଶ୍ରେଜଗାର ଧରି
ମନର ତ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, ରହିଯାଏ ଲଳସାର କ୍ଷୁଧା ।
ବାରମ୍ବାର ଫେରି ଏ ଦେହକୁ ଅନ୍ୟ ଦେହ ପାଇଁ ।

ମୋ ଦେହରେ ସେ ଶ୍ରେକର ଅନୁଭୂତି ନିଷ୍ଠୁର ଲଳସା
ଯେତେ ଭୃଷ୍ଟି ପାଇଲେ ବି ପୁଣି ଫେରେ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ନିର୍ଲଜ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଯେହ ପାଇଁ । ଜୀବନର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିତ
ନିର୍ଲଜ ଏ ଶ୍ରେକର ବା ଶେଷ କାହିଁ ପରିଭ୍ରମି କାହିଁ ?

ନିର୍ଲଜ ମୋ ଏ ଦେହର ଶ୍ରେକ ଭିତ୍ତ ତା ଠାରୁ ଦୂରରେ
ମୋର ନଷ୍ଟ ଆତ୍ମା ମନ ପୁଣି ଯଦି ଫେରିଯାଏ ସ୍ଵପ୍ନ କେବେ
ସେହିନ ମୋ ଭଲପାଇବାକୁ
ସାର୍ଥକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସବୁ ଆକାଶର ତାରାରେ ତାରାରେ
ପୃଥକୀର ସବୁ କାସ ସବୁ ନଈ ସବୁ ଋତୁ ସବୁ ସଙ୍ଗୀତରେ

ତା ମନ ଓ ଆତ୍ମାର ପୃଥ୍ବୀକୁ ଫେରି ଯିବ
ତା ଦେହରେ ବସନ୍ତର ସବୁ ଫୁଲ ସବୁ ହସ ସବୁ ବସନ୍ତକୁ ।

ତା ଦେହର ବସନ୍ତ ବା ଯଦି କେବେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ହୁଏ
ଅନ୍ୟ ଦେହ ଅନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଭୋକ ଅନ୍ୟ ଲଳସାରେ
ତଥାପି ଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା ଦେହର ଅନାସକ୍ତ ବର୍ଷା ଓ ବସନ୍ତ
ରହିଥିବ ମୋ ସ୍ମୃତିରେ ଚରଦନ ପୃଥ୍ବୀର କୁମାରୀର ଦେଇ ।



ଏ ନାଲି ମାଟିର ରସ୍ତା

ଏ ନାଲି ମାଟିର ରସ୍ତା କେତେ ଦୂର ଯାଏ କେତେ ଦୂର ?

କେନାଲର କୂଳ ଧରି ସାମ୍ନାର ପୋଲ ପାରି ହୋଇ

ସେ ପାଖ କେନାଲ ଦାଡ଼ି ଧରି ପୁଣି

ଏ ନାଲି ମାଟିର ରସ୍ତା ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଗାଆଁ ଘର

ଏ କଣ ଶେଷରେ ଯାଏ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ନିଶୋଜ ହୋଇ

ଘାସ ଆଉ ଗୁଡ଼କଙ୍କ କଣ୍ଟାବଣ ସମୁଦ୍ର ବାଲିରେ ?

ତା ପରେ ସମୁଦ୍ର ତେଉ ଅର୍ଦ୍ଧାମ ଅତଳ ପାଣି

ଯେତେ ଦୂର ଯାଏ ଆଖି ପାଏ ?

ନିର୍ଜନ ଏ ବାଟରେ ତ ବହୁତ ବାଟୋଇ ଦୂର ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ

ଆଖିରେ କେବଳ କ୍ଳାନ୍ତି ପିଠିରେ ବହୁତ ବୋହ

ମନରେ ତ ସମୁଦ୍ରର ଅଦ୍ୟମ ପିପାସା

ଏ ନାଲି ମାଟିର ମୋହ ଏତେ ବାଟ ଚାଲିବାର କ୍ଳାନ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ

ରଖିତ ଆଜ୍ଞାନ କରି ମସ୍ତିଷ୍କର ସବୁ ସ୍ନାୟୁ ରକ୍ତର କଣିକା ।

ତଥାପି ନିର୍ଜନ ବାଟ—ସେମାନେ ତ ସମସ୍ତେ ଏକାକୀ ।

ଏ ବାଟରେ ଯିବା ପାଇଁ ଏ ମୋର ଉତ୍ସୁକ ମନ କାହା ଅପେକ୍ଷାରେ ?

କାହାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଛାଇ ଏଠି ମୋର ପାଖେ ପାଖେ

ଗୁଡ଼କଙ୍କ କଣ୍ଟାଘାସ ବାଲି ନିର୍ଜନରେ

ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ନିଶୋଜ ହୋଇ ମୋ ସହିତ ହଜି ଯିବା ପାଇଁ ?

ତା ପରେ ତ କୂଳସ୍ଥାନ ଅତଳ ସମୁଦ୍ର ।



ନିଭୂତ ଏକାନ୍ତ ମୋର

ନିଭୂତ ଏକାନ୍ତ ମୋର ଏ ମନର ପୃଥ୍ବୀର
ବୟସ ତ ହେଲାଣି ବହୁତ
ବହୁତ ବସନ୍ତ ଆସି ଏଠି ତ ଯାଇଛି ମର
ବର୍ଷା ମେଘ ଝଡ଼ ଓ ଅଛାର
ବହୁତ ନଈର ସୁଅ ଏଠି ତ ଯାଇଛି ହଜି
ନିର୍ଜନ ମୋ ଆକାଶ ଦେହରେ
କଷ୍ଟରୂପ ଚାନ୍ଦର ଡାୟିଂକ ଗତି
ଯାଇଛି ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ
ନିର୍ଜନ ଏ ପୃଥ୍ବୀରେ ମୃତ୍ୟୁର କେବଳ ଛାଇ
ଅକସ୍ମିତ ମୃତ୍ୟୁର ବେଦନା ।

ସେ ମୃତ୍ୟୁର ଛାଇ ଜମେ ପୃଥ୍ବୀର ଛାତି ପରେ
ଗୋଧୂଳି ତ ମାରବ ଧୂସର
ଧୂସର ଗୋଧୂଳି ତଳେ
ଛାତିର ଛନ୍ଦନ ଧରେ ସମୟର ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଗତି ।
ସେଥିରୁ ନିସ୍ତାର ନାହିଁ
ମୃତ୍ୟୁରୁ ନିସ୍ତାର ଆସେ ମୃତ୍ୟୁରେ କେବଳ ।

ଆଜି ତେଣୁ ତା ଦେହର ରଙ୍ଗ ଯେବେ ମୁଁ ନ ହୋଇ ଆସେ
ତା ଓଠର ଚନ୍ଦ୍ର ଯେବେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ନିଷ୍ପ୍ରଭ କରୁଣ

ହେ ପୃଥିବୀ ହେ ମୋର ଆକାଶ
ତୁମର ବଲୁ ଫି ପାଇଁ ମୋର ଆଜନ୍ମ ଅପେକ୍ଷା
ଶେଷ ହେଉ ଶେଷ ହେଉ
ତାର ଭଲପାଇବାର ଅହେତୁକ ନିଷ୍ଠା ସ୍ମୃତିରେ ।

ବହୁତ ମୃତ୍ୟୁର ପରେ
ମୃତ୍ୟୁରୁ ନିନ୍ଦାର ଆସେ ମୃତ୍ୟୁରେ କେବଳ ।



ସେ ରହେ ରକ୍ତରେ ମୋର.....

ସେ ରହେ ରକ୍ତରେ ମୋର ଗୋପନରେ
ଏକ ମୃଦୁ ଗୀତର ମୁଚ୍ଛନ୍ନା
ସହରର କାରୁ ବସ୍ ଲୋକ ଗହଳରେ
ସେ ରହେ ମୋ ଚେତନାରେ ଏକ ମୃଦୁ ଉତ୍ତେଜନା ପରି ।
ଏ ପୃଥିବୀ ଯେତେବେଳେ ଛୁଟେ ଆଜି ଝାଡ଼ ସମୁଦ୍ର
ମହା ପରିନିବାଣର ଆସନ୍ନ ଭୟରେ
ସେ ରହେ ମୋ ସନ୍ତତିଲେ ଜନ୍ମଖୋର
ଜୀବନର ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରଗଲ୍ଭ ଝରଣା ।

ଆମର ଏ ସମୟର ଜୀବନର ଆତଙ୍କିତ ଛିଡ଼ି
ହୁଏତ ବା ଅକସ୍ମାତ୍ କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ହଠାତ୍ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ମିଶିଯିବ ଧୂଆଁରେ ବାଷ୍ପରେ ।

ସେ ମୃତ୍ୟୁର ଭୟାବୁର ମଣିଷର ମୁହ୍ୟମାନ ରାତି
ମୁଚ୍ଛିତ ନିର୍ଜୀବ ଆଜି ଯେଉଁ ଅପେକ୍ଷାରେ
ଅତକିତି ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଯାଏ
ତା ସନ୍ତ ନିଶ୍ଚୁଣ ରହୁ
ଜୀବନର ସୁଅ ରହୁ ପ୍ରଗଲ୍ଭ ଝରଣା ପରି
ତା ରକ୍ତରେ ତା ହସରେ ତା ଦେହର ରଜନୀଗନ୍ଧାରେ ।



କ୍ୟାମ୍ପ୍ ବ୍ଲୁଜ୍
(Campus Blues)

ଏପ୍ରିଲ୍ ଖରା ତାତି କଂକ୍ରେଟ୍ ଭୂତରେ
ବାସ୍କେଟ୍ ବଲ୍ ପଡ଼ିଆର ଚଟାଣରେ
କ୍ରିକେଟ୍ ପଡ଼ିଆ ଘେରୁ ତାରବାଡ଼ି କଣ୍ଟାର ମୁନରେ
ଯଦିତ ବା ରାତି ଅଧ ବାରଟା ସେ ପାଖ
ଟାଇମ୍ ଏଡ଼୍ ତାତି ପରି ଏପ୍ରିଲ୍ ଖରା ତାତି
ଲାଗି ଚିହ୍ନେ ଚବାକବର ବ୍ରୋଥ୍ ଘୋଡ଼ା
କୃଷ୍ଣବୃତ୍ତୀ ଗୁଲ୍ ମୋହର ସୁନାସି ଫୁଲରେ ।
କ୍ଷୟ ପକ୍ଷ ଜହ୍ନ ତଳେ ହଷ୍ଟେଲ୍ ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍
ବୋର୍ଡ଼ିଂ ସବୁ ନିଘୋଡ଼ି ନିଦରେ ।

ସେସନ୍ ସରି ଆସିବାର କରୁଣ ଏ ବିଦାୟର
ନିର୍ଜନତା ଆଜି
ସବୁ ବର୍ଷ ଏପ୍ରିଲ୍‌ର ନିର୍ଜନତା ପରି
ଉତ୍ସୁକ ବହୁତ ମନ
ଉତ୍ସୁକ ବହୁତ ଆଖି ସାମ୍ନାରେ
ଅକଥୁତ କେତେ ଆଶା
ଏ ଜହ୍ନର ଭୁଲପରି
ରୂପସ୍ଥାନ ଦେହସ୍ଥାନ ସମ୍ଭାବନା ବହୁତ ସ୍ବପ୍ନର ।

ସେମାନେ ଏକାଠି ହୋଇ ଏକଜୁଟ ହୋଇ
ଏପ୍ରିଲ୍ ର ଏ ତାତିରେ ଶବ୍ଦସ୍ଥାନ ଶୋଭାଯାତ୍ରା କରି
ଉଦ୍ୟତ ପାଟକ ଡେଇଁ ଯିବା ପାଇଁ
ସେପାଖ ରସ୍ତାକୁ

ସେ ରସ୍ତା ତ କ୍ୟାମ୍ପସ୍ ବାହାରେ
ଏକୁଟିଆ ଟ୍ରକ୍ କେବେ, ଏକୁଟିଆ ସ୍କୁଟର ବା କାର୍
ଗୀତଗାଇ ଫେରୁଥିବା ଟ୍ରଲବାଲ୍
ଆବାଜ୍ କେବେ ପୁଲିସ୍ ଟ୍ରାଫିକ୍ ।
ବିଭିନ୍ନ ବହୁତ ଶବ୍ଦ.....
ଅନ୍ୟ ଏକ ପୃଥିବୀର ପ୍ରତିଧ୍ବନୀ ପରି

ଏ କରୁଣା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତ ସମୟରୁ ଛୁଣି ଥିବା
ଏ ଷ୍ଟୁଡି ଭଗ୍ନାଂଶ ଯେପରି.... ..
ଲାଇବ୍ରେରି, କରିଡର, କ୍ଲାକ୍‌ବୋର୍ଡ୍, ହଷ୍ଟେଲ ବିଛଣା
ପୁରୁଣା ପେ'ଷାକ ପରି ।
ସାମ୍ନାରେ ଅଦେଖା ରସ୍ତା
ହାତଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଦେଖା ହାତର ।
ସେମାନଙ୍କ ଦଳବଦ୍ଧ ପ୍ରସେସନ୍ ଭିତରେ ତ
ଏପ୍ରିଲ୍ ରେ
ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକା ଏକା ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ।

ମୋର ହଠାତ୍ ମନେ ହେଲା
ଏମାନଙ୍କ ସହିତରେ ମୁଁ ବି ଅନ୍ୟଜଣେ
ବହୁତ ପୁରୁଣା ବହୁ ବର୍ଷ ତଳୁ ଏପ୍ରିଲ୍ ମାସରୁ
ଟେନିସ ପଡ଼ିଆ ଭାରି ଝୁରୁଥିବା ଜହ୍ନର ଗୁଲ୍‌ରୁ
ଗୁଲ୍ ଖୁଲି ଆସୁଛି ମୁଁ
ସରିଥିବା ସେସନ୍‌ରୁ, ସରି ସରି ଆସୁଥିବା ବି: ଜେ: ବି ର ଏପ୍ରିଲ ତାତିକୁ ।

ଫାଟକ ସେପାଖ ରାସ୍ତା ସବୁଦିନ ଫାଟକ ସେପାଖେ ।
 ଏପାଖେ ମୋ ସମୟର ଗ୍ଲେଟ୍ ଗ୍ଲେଟ୍ ଭଗ୍ନାଂଶ ସୁନ୍ଦର
 ମୋ ସଞ୍ଜରେ କଂକ୍ରିଟ୍.....ଏପ୍ରିଲ୍ ଖରାଦ ତାତି
 ମେ, ଜୁନ୍, ଖରା ଛୁଟି
 ଟାଇମ୍ ଏଡ୍ ତାତି ପରି ଅସରନ୍ତି ସମୟର
 ଅନଶ୍ଚିତ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଭବିଷ୍ୟତ ବିହୀନ ଅଜାତ ।

